Bat. Gen.
VI
415

295

40 hal

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL

HANDLEIDING.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

VI 415

HANDLEIDING

VOOR DE

UITRUSTING VAN EXPEDITIËN

EN VOOR DEN

VERPLEGINGSDIENST TE VELDE.

UITGEGEVEN OP LAST VAN HET DEPARTEMENT VAN OORLOG.

BATAVIA
LANDSDRUKKERIJ
1909.

BAT.
GENOOTSCHAP
VAN
K.E.N.W.

PERPUSTAKAAN NASIONAL R.I.

Tanggal : 1-7-2010
Nomor Induk : 1285/IPN-Mus/...
BIB - ID : 0010-34341160
ITEM - ID : 030909621
Asal : Museum Pusat

INHOUD.

BLADZ.

Hoofdstuk I. Algemeene bepalingen..... 1
a. Personeel..... 1
b. Werkkring en dienstverhouding van den Intendant..... 2
Hoofdstuk II. Uitrusting..... 7
a. Samenstelling der troepenmacht..... 7
b. Levensmiddelen, fourages en ziekenkost..... 8
c. Verpakking der levensmiddelen..... 19
d. Materiaal..... 25
e. Kleeding en uitrusting voor dwangarbeiders en vrije koelies..... 38
f. Verstrekking van velduitrusting..... 39
g. Fondsen..... 40
Hoofdstuk III. Inhuur van schepen..... 44
Hoofdstuk IV. Ontschepingsmiddelen..... 47
Hoofdstuk V. Vervoermiddelen te land..... 54
a. Vervoermiddelen langs rivieren of vaarten..... 55
b. Karren met bespanningen..... 56
c. Décauville-spoor..... 59
d. Draagdieren..... 60
e. Dragers..... 64
Hoofdstuk VI. Inlading der verplegingsbehoeften. 66
Hoofdstuk VII. Transportwezen..... 72
Hoofdstuk VIII. Vertrek der troepen en verpleging aan boord..... 74
Hoofdstuk IX. Debarkement en verpleging der troepen op den dag der landing..... 77

PERPUSTAKAAN NASIONAL REPUBLIK INDONESIA

BLADZ.

Hoofdstuk X. Oprichting van magazijnen..... 83
Hoofdstuk XI. Verpleging gedurende de expeditie. 89
Hoofdstuk XII. Afzonderlijke colonnes..... 98
Hoofdstuk XIII. Aanvulling der behoeften..... 106
a. Levering op contract..... 106
b. Aankoop..... 107
c. Toezending van elders..... 107
d. Vorderingen (Requisitiën)..... 109
e. Buit..... 111
Hoofdstuk XIV. Aanvulling der magazijnen..... 112
a. Aanvulling bij konvooi..... 112
b. Aanvulling bij aflossing..... 113
c. Aanvulling bij ontmoeting..... 113
Hoofdstuk XV. Verplichtingen van de verschillende verplegingsofficieren..... 115
a. De kwartiermeesters..... 115
b. De magazijnmeester..... 117
c. De administrateur van een veldhospitaal of ziekenschip..... 120
d. De beheerder van de krijgskas..... 121
e. De kwartiermeester bij den algemeenen trein.. 123
Hoofdstuk XVI. Ontbinding der troepenmacht..... 124
Hoofdstuk XVII. Magazijnschip..... 128

BIJLAGEN.

Letter A. Sterktestaat der troepenmacht..... 139
„ B. Voedingswijze voor Europeanen, Afrikanen en Amboineezen..... 141
„ C. Voedingswijze voor Inlandsche militairen en dwangarbeiders..... 145

PERPUSTAKAAN NASIONAL REPUBLIK INDONESIA

BLADZ.

Letter D. Berekeningstaat der benoodigde levensmiddelen, fourages en ziekenkost.... 151
„ E. Berekeningstabellen voor vivres, volgens de verschillende voedingswijzen en de weekrations..... 153
„ F. Staat aantoonende de wijze van verpakking der mede te voeren vivres enz. 163
„ G. Bon voor vivres voor compagniëen enz. 174*a*
„ H. Bon voor kwartiermeesters te velde... 175
„ I. Berekening van het brutogewicht van een ration..... 176*a*

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

HOOFDSTUK I.

ALGEMEENE BEPALINGEN.

A. Personeel.

§ 1. Tot het personeel van den verplegingsdienst te velde behooren:
de Chef der Intendance;
de beheerder van de krijgskas;
de kwartiermeesters bij de korpsen;
de beheerders van magazijnen en vivresschepen;
de administrateurs van veldhospitalen en hospitaalschepen;
de kwartiermeester van den algemeenen trein;
zoomede het personeel aan de vorenbedoelde autoriteiten en personen toegevoegd.

§ 2. Met uitzondering van de militaire schrijvers, magazijnknechts en bakkers, die onder het gezag staan van de Commandanten der Compagnieën, waarbij zij in administratie zijn, wordt het bevel als korpscommandant over het in § 1

PERPUSTAKAAN NASIONAL REPUBLIK INDONESIA

bedoeld personeel gevoerd door den Chef-Intendant bij de troepen te velde, geheel overeenkomstig de daaromtrent bestaande bepalingen en voorschriften in tijd van vrede.

De Intendant krijgt de beschikking over de noodige slachters door aanwijzing voor dezen dienst van daarvoor geschikte personen — gewoonlijk twee per bataljon.

B. Werkkring en dienstverhouding van den Intendant.

§ 3. De Chef van de intendance te velde, staat onder het onmiddellijk bevel van den bevelhebber.

Indien zijne tegenwoordigheid niet elders wordt gevorderd, bevindt hij zich steeds ter plaatse waar het Hoofdkwartier is gevestigd (zie § 10).

§ 4. Hij volgt op de op hem van toepassing zijnde voorschriften van den Leidraad Stafdienst voor het Ned. Indisch Leger.

Hij neemt bij de uitoefening van zijne functie voorts de bestaande of speciale voorschriften, op zijn dienst betrekking hebbende, in acht en wijkt daarvan niet af dan op last van den bevelhebber of, ingeval van dringende noodzakelijkheid, onder nadere goedkeuring van de bevoegde autoriteit.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

§ 5. Hij is voorzooveel zulks van hem afhangt, verantwoordelijk, dat alle maatregelen, dienstig om eene goede verpleging van de troepenmacht te verzekeren, tijdig worden genomen of voorgesteld.

§ 6. Hij beschikt over het in § 1 bedoeld officiers-, onderofficiers- en minder militair (c. q. burger) personeel, zooals hem dit in het belang van den dienst noodig zal voorkomen en oefent toezicht uit over de goede uitvoering van den verplegings- en administratieven dienst bij de onderdeelen, magazijnen, hospitalen, enz.

§ 7. Hij wijst zijn ondergeschikten op het bepaalde bij punt 15 der A. O. 1903, Nº 161 (zooals deze A. O. luidt ingevolge A. O. 1906, Nº 74) en zorgt, dat de bepalingen opgenomen in Afd. B. § 9, A, ten 1e. (laatste alinea) van den Leidraad Staf-dienst voor het Ned. Ind. Leger aan zijn personeel wordt bekend gemaakt.

§ 8. De benoodigde levensmiddelen, fourages, brand- en lichtstoffen, het verdere materieel en de fondsen worden, voor zooveel zij niet op andere wijze worden verkregen, tijdig door hem aangevraagd, hetzij aan den Hoofdintendant der

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Militaire Administratie, dan wel aan zoodanige autoriteit, als hem door dien dienstchef zal worden aangewezen.

Hij is echter bevoegd het noodige plaatselijk aan te koopen, dan wel uit eene andere plaats te betrekken, zoo zulks door hem in het belang van den lande en van eene goede verpleging wenschelijk wordt geacht.

§ 9. Hij behoort er naar te streven om alle maatregelen voor de verpleging, zooveel in zijn vermogen ligt, in overeenstemming te brengen met de operatiën. Hij tracht alle bezwaren op practische wijze uit den weg te ruimen en spant alle krachten in, om te voorkomen, dat de operatiën door de maatregelen voor de verpleging zouden worden belemmerd.

§ 10. Hij let daarbij op de van den Chef van den staf ontvangen kennisgevingen van de voorgenomen bewegingen en operatiën, welke maatregelen ter verpleging vorderen, en op de van dien Chef verkregen inlichtingen omtrent operatiën, welke nog slechts in overweging zijn genomen, opdat hij van zijne zijde ook bij voorbaat zal kunnen nagaan, wat bij de overwogen operatiën de beste wijze van verpleging is. (Zie § 149).

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

§ 11. Hij zorgt voor de geregelde voorziening van de verschillende magazijnen op het oorlogstooneel en neemt in verband hiermede zoodanige maatregelen, dat hij te allen tijde op de hoogte is van de hoegrootheid en den toestand der voorraden, waarover hij beschikken kan.

Hij houdt toezicht op de bereiding van het brood, op de veekraal en de slachterij.

Is bij de troepenmacht een paardenarts ingedeeld, dan treedt hij, omtrent aangelegenheden de veekraal en slachterij betreffende, voor zooveel noodig met dezen in overleg.

Ten einde den bivak-commandant in staat te stellen de distributiën te regelen, verschaft hij dezen desvereischt tijdig de gewenschte inlichtingen.

§ 12. Hij draagt zorg, dat bij de uitrusting van afzonderlijke colonnes, voor langer dan één dag, uitrukkende, de noodige verplegingsbehoeften worden medegenomen, in overeenstemming met de hem door den Chef van den Staf verstrekte gegevens.

Zoo noodig, wijst hij voor het toezicht op — en de uitoefening van — den verplegingsdienst bij die colonnes, het noodige personeel aan en voorziet dit van instructiën.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

§ 13. Hij biedt den Hoofdintendant der Militaire Administratie met iedere postgelegenheid, doch met geen kortere tusschenpoozen dan van drie dagen, een afschrift aan van zijn dagboek, bedoeld bij Afd. B, § 8, ten 1°, van den Leidraad Stafdienst voor het Ned. Indisch Leger.

§ 14. Hij stelt den in ancienniteit op hem volgenden, hem toegevoegden officier volledig op de hoogte van alle aangelegenheden den dienst betreffende, opdat deze, ingeval van ziekte of ontstentenis de functiën van Chef-Intendant zonder stoornis zal kunnen vervullen.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

HOOFDSTUK II.

UITRUSTING.

A. Samenstelling der troepenmacht.

§ 15. De samenstelling der troepenmacht dient in de eerste plaats tot grondslag voor de berekening van de verschillende verplegingsbehoeften.

§ 16. Zoodra deze samenstelling bekend is, wordt een sterktestaat opgemaakt, ingericht overeenkomstig de bijlage letter A.

§ 17. Deze staat moet, wapens- en dienstgewijze, aantoonen het aantal te verplegen:

a. Officieren, onderluitenants en adjudant-onderofficieren;

b. Europeesche militairen beneden den rang van adjudant-onderofficier;

c. Afrikaansche en Amboineesche militairen;

d. Inlandsche militairen;

Hieronder c. q. ook schepelingen der Zeemacht aan den wal dienst verrichtende.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

e. civiele personen (ambtenaren van het civiel bestuur, van de militaire auditie, de posterijen, de bedienaren van den godsdienst, gidsen, tolken, spionnen, enz.);
f. bedienden, koelies, karrevoerders, geleiders, enz.;
g. dwangarbeiders;
h. vrouwen en kinderen — als bedoeld bij afdeeling D. van tarief N° 20 — die op machtiging van het Departement van Oorlog de troepen volgen;
i. paarden (officiers-, troepen- en treinpaarden) en muildieren.

voor zooveel op levensbehoeften voor hen moet worden gerekend.

Worden hulptroepen toegevoegd dan worden deze als de militairen van hunnen landaard en rang berekend, bijaldien de voedingswijze gelijk is; anders worden zij in afzonderlijke rubrieken vermeld.

B. Levensmiddelen, fourages en ziekenkost.

§ 18. Alvorens tot de berekening van de hoeveelheden mede te voeren levensmiddelen over te gaan, verdient het aanbeveling, om al dadelijk

PERPUSTAKAAN NASIONAL REPUBLIK INDONESIA

schaftorden te ontwerpen voor de personen, die op verschillende wijzen worden gevoed. Voor vrouwen en kinderen zijn schaftorden echter niet noodig.

Deze schaftorden moeten gegrond zijn op de voedingstarieven.

Als bijlagen Lr. B. en Lr. C. zijn hierbij gevoegd schaftorden gegrond op het tegenwoordig bij expeditiën en excursiën algemeen toegepast wordend voedingstarief.

Zij geven de voedingswijzen aan voor zeven dagen en vormen, in de volgorde van: A, B, C, B, A, B, en D toegepast een afwisselend menu.

De rations A en B zijn zeer geschikt om op marschdagen te worden gevolgd, ration A voornamelijk indien het bivak laat wordt betrokken en de troep zoo spoedig mogelijk van voeding behoort te worden voorzien.

De rations C en D kunnen alleen worden gevolgd in de vaste bivaks en, gedurende marschen, op de rustdagen dan wel op dagen dat het bivak vroegtijdig wordt betrokken.

Bij deze schaftorden is er op gerekend, dat de verpleging van den troep uitsluitend op de magazijnsvoorraden is aangewezen. Naar gelang plaatselijk levensmiddelen, als: groenten, aardappelen, vruchten, eieren, hoenders, visch, ingre-

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

diënten voor sajor of sambal, enz. aan te koopen zijn, wordt van de schaftorden in meerdere of mindere mate afgeweken.

§ 19. Na de samenstelling der schaftorden en nadat bepaald is voor hoelang de expeditie zal worden uitgerust, kan worden overgegaan tot de samenstelling van den berekeningstaat der benoodigde vivres, fourages en ziekenkost.

Omtrent de soorten en hoeveelheden mede te voeren van de laatst bedoelde artikelen, wordt vooraf overleg gepleegd met den chef van den geneeskundigen dienst.

§ 20. Daar de in toepassing te brengen schaftorden zijn ingericht voor de voeding gedurende z e v e n dagen verdient het aanbeveling de mede te nemen voorraden vast te stellen op een zeker aantal w e k e n en niet op een zeker aantal d a g e n.

§ 21. Hoewel het meestal mogelijk zal zijn, op het oorlogsterrein door aankoop in sommige behoeften te voorzien, mag daarop bij de uitrusting in den regel niet worden gerekend.

§ 22. Bij de samenstelling van den in § 19 be-

PERPUSTAKAAN NASIONAL RI.

doelden berekeningstaat, behoort nog op verschillende omstandigheden te worden gelet.

Zoo is het voor eene overzeesche expeditie noodig al dadelijk splitsing te brengen in:

a. Het benoodigde voor dadelijk gebruik bij- en nà de landing.

b. Voor de behoeften in de eerste dagen daarna, te bepalen in overeenstemming met de plannen van den Bevelhebber.

c. Voor latere behoeften.

Bij de vaststelling van het sub *a* benoodigde dient er op gerekend te worden, dat het noodig kan zijn de troepen vóór de landing van 1 à 2 dagen noodrations te voorzien.

Ten einde een vlugge en gemakkelijke verstrekking in de hand te werken op het oogenblik dat de troepen moeten debarkeeren, zal het van nut zijn, indien de Intendant der expeditie reeds vooraf het gevoelen heeft ingewonnen van den bevelhebber, betreffende de aan de troepen vóór het debarkement te verstrekken levensmiddelen (zie §§ 122, 123 en 124).

§ 23. Wijders kan het wenschelijk zijn in den berekeningstaat ook aan te geven, op welke wijze de benoodigde hoeveelheden zullen worden verkregen, als:

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

1°. Uit 's lands voorraad;
2°. Van aannemers of leveranciers (bestaande contracten);
3°. Op afzonderlijke contracten, hetzij door aanbesteding of inschrijving;
4°. Door aankoop.

§ 24. Bij de raming der mede te nemen voorraden, moet ook rekening worden gehouden met mogelijke verliezen, bederf, extra-verstrekkingen, enz. De uit de berekening verkregen hoeveelheden behooren derhalve op rationeele wijze en naar den aard der omstandigheden, met een zeker percentage te worden verhoogd.

Hiervoor bepaalde voorschriften te geven is niet wel mogelijk; verschillende omstandigheden oefenen daarop invloed uit, als:

de soort der artikelen; de wijze van verpakking; het jaargetijde, waarin de expeditie wordt ondernomen; of het gebied, waarin de krijgstocht plaats heeft, al dan niet over zee moet worden bereikt; of bij eene overzeesche expeditie kan worden verwacht, dat een hevige branding het aan den wal brengen der levensbehoeften zal bemoeilijken en er dus veel gevaar bestaat voor het omslaan van sloepen en prauwen; of veel dan wel weinig zal moeten worden gemarcheerd, alvorens

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

het strategisch object kan worden bereikt; de toestand van de operatielijnen, enz.

Bovendien dient er op te worden gelet dat aan officieren, onderluitenants en adjudant-onderofficieren zoomede aan civiele ambtenaren en beambten veelal vergund wordt tegen betaling levensmiddelen uit den medegenomen voorraad te ontvangen en door deze personen — alhoewel voor hen bij het vaststellen der uitrustingcijfers reeds op een gewoon ration gerekend wordt — vooral van de artikelen boter, kaas, dengdeng, klapperolie, petroleum, thee en volksspijs meer wordt ontvangen dan het voedingstarief voor mindere militairen aangeeft.

Voorts kan het voorkomen, dat al wordt vóór het vertrek der expeditie bepaald, dat marinelandingsdivisiën, tolken, gidsen, vrije koelies, enz. in eigen voeding voorzien, door bijzondere omstandigheden deze toch hunne levensmiddelen uit de magazijnen moeten betrekken, zoodat het aanbeveling verdient het aantal weken waarvoor levensmiddelen worden medegenomen, vooral ruim te nemen (zie § 20).

De ondervolgende opgave van te verwachten extra-verstrekkingen, verliezen, enz., kan echter tot maatstaf dienen, voor zeer gunstige omstandigheden, als:

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

azijn	5%,
boter	10 „
brasketan	10 „
brood hard	—
bruine boonen	5 „
deng-deng	15 „
erwten	5 „
gehakt	—
jenever	—
kaas	10 „
kerriepoeder	—
klapperolie	20 „
koffie	—
peper	15 „
petroleum	50 „
rijst	10 „
sambal	—
snertgroenten	5 „
soepgroenten	—
spek	5 „
suiker javaansche	25 „
thee	—
uien	25 „
visch gedroogde	15 „
vleesch geconserveerd	—
volksspijs	5 „
wijn	—

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

zeep —
zout —

§ 25. Brandhout wordt bij eene overzeesche expeditie slechts voor enkele dagen en anders in het geheel niet medegenomen.

Uien worden met het oog op spoedig bederf, slechts voor den kortst mogelijken duur medegenomen.

Worden paarden en rundvee medegevoerd, dan kan het noodig zijn daarvoor te rekenen op de behoefte aan droge fourage.

§ 26. Met de op den sterktestaat (Bijlage Lr. A) voorkomende totalen tot basis, en rekening houdende met de voor den eersten dag en volgende dagen bepaalde rations, dan wel, voor zoover de latere behoeften betreft, met de in de schaftorden (Bijlage leters B en C) als totaal per man en per week benoodigd vermelde hoeveelheden, wordt de berekeningstaat ingericht in den geest van de bijlage letter D.

§ 27. Het is wenschelijk in kolom 1 van dien staat de levensmiddelen, de fourages en den ziekenkost afzonderlijk en in alphabetische volgorde te vermelden;

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

dit laatste maakt het overzicht gemakkelijk en men behoudt aldus dezelfde volgorde in de artikelen als in de vigeerende contracten.

§ 28. Worden, overeenkomstig de 2e alinea van artikel één der voorwaarden van aanbesteding voor de levering van levensmiddelen enz., de voor de expeditie benoodigde levensmiddelen enz. bij aannemers besteld, dan wordt de aandacht gevestigd op de 4e alinea van dat artikel.

§ 29. Wordt de expeditie op verschillende plaatsen gelijktijdig uitgerust, dan is de leiding daarvan in handen van den Hoofd-Intendant.

Wordt eene expeditie door een der gewestelijke intendanten uitgerust en bestaat er geen gelegenheid de aanschaffing in zijne afdeeling of zijn gewest te doen, dan wordt de tusschenkomst van den Hoofd-Intendant ingeroepen.

In dringende omstandigheden kan een gewestelijke intendant de tusschenkomst inroepen van een zijner ambtgenooten, waarvan alsdan aan den Hoofd-Intendant wordt bericht.

§ 30. Bij de aflevering moeten alle artikelen aan eene strenge keuring worden onderworpen. Geen andere artikelen mogen worden medegenomen, dan van goede hoedanigheid.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

§ 31. Wordt voor de benoodigde hoeveelheden levensmiddelen eene inschrijving gehouden dan zal als regel moeten gelden, dat van de te leveren artikelen monsters moeten worden aangeboden, en dat de levering niet uitsluitend behoeft te worden gegund aan gegadigden, die den laagsten prijs bedingen.

§ 32. De na aflevering van de in de voorgaande § bedoelde, nog aan de uitrusting ontbrekende artikelen worden aangekocht.

Zoo mogelijk wordt hierbij in toepassing gebracht het bepaalde in de 4e en 5e alinea van § 34 der order voor de Militaire Administratie Nº 1.

§ 33. Hoewel als regel geldt, dat verstrekking van versche artikelen de voorkeur verdient boven die van geconserveerde, zoo moet bij de uitrusting toch in het oog worden gehouden dat enkele conserven, als volksspijs, gebraden gehakt, gerookt spek, deng-deng en gedroogde visch bij den troep zeer gewild zijn en dat ook soms geconserveerde vivres dienstig zijn, om afwisseling te brengen in het menu.

Bij marcheerende colonnes kan het ook voorkomen, dat het medevoeren van vee geen aanbe-

PERPUSTAKAAN NASIONAL REPUBLIK INDONESIA

veling verdient met het oog op de moeilijkheden, verbonden aan het slachten na aankomst in het bivak en op de omstandigheid, dat het van het vleesch te bereiden maal niet tijdig gereed zal kunnen zijn, in welk geval mede conserven moeten worden verstrekt.

§ 34. Ten einde verwarring bij de uitdeeling der verschillende in bussen verduurzaamde levensmiddelen te voorkomen ingeval de papieren etiquetten der bussen zijn verloren gegaan, wordt verwezen naar de in de rubriek „toelichtingen" van bijlage letter F opgegeven kleuren en bijzondere merkteekens der bussen.

§ 35. Ter verkrijging van een gemakkelijk overzicht van de voor zekeren tijd en voor eene bepaalde troepensterkte benoodigde hoeveelheden vivres verdient het aanbeveling z.g. berekeningstabellen samen te stellen.

Een voorbeeld daarvan geeft bijlage letter E.

Deze tabellen zijn ingericht voor het in § 18 aangegeven voedingstarief en de als bijlagen Lr. B en C bij deze handleiding gevoegde schaftorden.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

C. Verpakking der levensmiddelen.

§ 36. Ten einde eenvormigheid in de verpakking der levensmiddelen te verkrijgen en met één oogopslag te kunnen nagaan wat de verschillende colli bevatten, wordt eene verpakkingsnota opgemaakt.

Deze nota moet aangeven:

1e. de wijze van verpakking der verschillende artikelen,

2e. het bruto gewicht en den netto inhoud per colli, en

3e. de op de colli aan te brengen merken.

§ 37. De wijze waarop vorenbedoelde nota wordt samengesteld is afhankelijk van de soort der transportmiddelen, waarover kan worden beschikt. Bestaat daaromtrent geen zekerheid of is het te voorzien, dat voor het transport zoowel dragers als draagdieren zullen worden gebezigd, dan wordt de verpakkingsnota ingericht alsof uitsluitend van dragers gebruik zal worden gemaakt. De colli zijn alsdan geschikt om met alle soorten transportmiddelen te worden vervoerd.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

§ 38. Voorts behoort er nog op te worden gelet:

dat de artikelen zooveel mogelijk moeten worden beveiligd tegen beschadiging, verlies en bederf;

dat de colli niet te zwaar en vooral niet van te grooten omvang worden;

dat de colli op duidelijk zichtbare wijze, en liefst op meer dan één zijde, worden voorzien van de merken, welke in de verpakkingsnota zijn aangegeven.

§ 39. Als bijlage Lr. F is eene verpakkingsnota opgenomen, welke is ingericht op het gebruik van dragers.

Het gewicht van een éénmansvracht is hierbij aangenomen op ± 20 K.G.

§ 40. Wanneer het te voorzien is, dat de colli aan picolans dan wel met draagpaarden vervoerd zullen worden, zal aan elke collo een strop moeten worden aangebracht.

De lengte der stroppen is, bij gebruik van draagpaarden, afhankelijk van de inrichting van het draagzadel.

Aangezien de in de verschillende deelen van

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

dezen archipel gebruikt wordende draagzadels, zoowel onderling als van het bij den militairen transporttrein in gebruik zijnd model belangrijke afwijkingen vertoonen, verdient het aanbeveling de beschikking te krijgen over een draagzadel van het model, waarvan de te bezigen draagpaarden zijn voorzien. Tevens is dan na te gaan hoe de pakken conserven moeten worden samengesteld om ze op de meest geschikte wijze aan het draagzadel te kunnen hangen.

Worden bij de draagzadels ook draagmanden gebruikt, dan verdient het mede aanbeveling over zulk een mand de beschikking te krijgen. Bieden deze manden eenige beschutting tegen nat worden, dan kan bij de verpakking in zakken van artikelen als rijst, ketan, boonen, erwten, gaba enz. met den vorm in de afmetingen dier manden rekening worden gehouden.

Omtrent een en ander zal steeds zooveel mogelijk in overleg met den Treincommandant moeten worden gehandeld.

§ 41. De levensmiddelen, welke onmiddellijk bij en na de landing, zoomede die; welke voor de eerste dagen daarna, benoodigd zijn, worden steeds — die voor de latere behoeften naar gelang van omstandigheden geheel of gedeeltelijk —

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

volgens de verpakkingsnota (excursie-verpakking) medegevoerd.

Bij de later in te dienen aanvragen tot aanvulling van den voorraad geeft de Intendant der expeditie aan, welk gedeelte in excursie- en welk deel in origineele-verpakking behoort te worden toegezonden.

§ 42. Ten behoeve van de geneeskundige sectiën en verbandgroepen bij de verschillende korpsen behooren van sluiting voorziene kistjes met ververschingen te worden medegegeven, elk inhoudende:

3 K.G. sago (koekjes),
1½ „ maizena,
1½ „ arrowroot,
1½ „ suiker,
4 „ poeder-chocolade,
2 „ chocolade-tabletten,
3 „ Marie-beschuit,
8 blikken gecondenseerde melk (of zooveel meer als de plaatsruimte en het totaal gewicht toelaten),
1 K.G. rookvleesch (in kleine blikjes),
4 blikken karnemelk met gort (te vervangen door enkele der vorengenoemde artikelen, ingeval

PERPUSTAKAAN NASIONAL REPUBLIK INDONESIA

weinig of geen militairen van Europeeschen landaard aan den tocht deelnemen),

4 fleschjes Liebig's vleesch-extract,
1 K.G. zout (tafelzout in flesschen),
½ K.G. citroenzuur,
vruchten op water
tamarinde stroop } pro memorie.

Waar de omstandigheden zulks wenschelijk maken, kunnen deze artikelen worden verdeeld over vier — voor zooveel noodig afgesneden — van deksels en hangsloten voorziene petroleumblikken genummerd 1, 2, 3 en 4.

De blikken behooren stevig met rottan omwoeld en van rottanstroppen te worden voorzien, zoodat twee blikken door één persoon aan een picolan kunnen worden gedragen.

Het rottan vlechtwerk behoort te worden aangebracht op de wijze als in de 2e alinea van § 43 is aangegeven.

De officieren van gezondheid zijn door medevoering van bovenbedoelde ververschingen in de gelegenheid het noodige aan zieken en gewonden te verstrekken in bivaks, op marsch, bij convooien en in veldziekeninrichtingen, zoolang voor de lijders niet op bij tarief voorgeschreven wijze in geschikte voeding kan worden voorzien.

De soort en de hoeveelheid der artikelen, be-

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

stemd voor deze ververschingskistjes, kunnen op voorstel van de Chefs der geneeskundige sectiën vóór het vertrek der expeditie door den Chef van den geneeskundigen dienst bij de expeditionnaire colonne, in overleg met den Hoofd-Intendant dan wel gewestelijken intendant, eenigszins worden gewijzigd.

Vervanging, geheel dan wel gedeeltelijk, van eenige hiervoren genoemde ververschingen kan o. m. plaats hebben door toevoeging van enkele der volgende, daarvoor het meest in aanmerking komende, artikelen als bijv. Semarangsche beschuit, bessensap, frambozenazijn, limoensap, portwijn, saucisse de Boulogne en vruchtengelei.

§ 43. Ten einde op het operatie-tooneel eventueel noodig geachte wijzigingen of verbeteringen in de verpakking te kunnen aanbrengen, moet een voorraad rottan en losse rottan-stroppen worden medegenomen.

Voor colli, die telkens moeten kunnen worden geopend en weder gesloten, verdient aanbeveling een rottanvlechtwerk met knevelsluiting, waardoor het niet noodig is de rottan door te snijden om de colli te openen.

PERPUSTAKAAN NASIONAL REPUBLIK INDONESIA

D. Materieel.

§ 44. De hoeveelheden en soorten van artikelen, welke op expeditie moeten worden medegenomen, behooren voor elk voorkomend geval afzonderlijk te worden vastgesteld.

De sterkte van de troepenmacht, de vermoedelijke duur van de expeditie en de aard daarvan oefenen daarop invloed uit.

Van equipementstukken kan men eenigen voorraad noodig hebben ter vervanging van verloren geraakte of onbruikbaar geworden voorwerpen van kleeding en uitrusting, als: boezeroenen, eetketels, helmhoeden, hemden, kwartiermutsen, onderbroeken, pantalons, sergenjassen, slobkousen, sokken, veldzakken en veldflesschen, zoomede de noodige reserve kleeding voor dwangarbeiders.

Als verlichtingsmiddelen moeten worden medegenomen:

voor de bivaks: stormlantaarns en — indien door de zorg van de Genie paallantaarns worden medegevoerd — lampen voor paallantaarns en victoriabranders;

voor de bureaux en ziekeninrichtingen: gewone lampen en lampen met reichsbranders.

Voorts: reserve lampeglazen en lampekous voor

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

de verschillende soorten lampen, in origineele verpakking.

Mocht voor de verlichting van gasoline worden gebruik gemaakt en deze in de in den handel voorkomende stalen drums worden medegevoerd, dan mogen aan de uitrusting de voor het openen dier drums benoodigde sleutels niet ontbreken. Een z.g. Engelsche schroefsleutel is voor dit doel eveneens zeer geschikt.

Van hout-, vaat- en kuipwerk: ankervaatjes, reserve stoppen tot idem, losse bodems voor de medegenomen wordende soorten kookketels, draagbalies, banken, kasten, tafels, stellingen voor leksteenen en stoelen.

Ten einde groote moeilijkheden te voorkomen bij het in elkander zetten van de uiteenneembare kazerneeringsvoorwerpen, wordt er de aandacht op gevestigd, dat alle tot één voorwerp behoorende onderdeelen op duidelijke wijze van een zelfde merk moeten zijn voorzien.

Van ijzer- en koperwerk: bijlen, geldkisten, toonbank bascules met gewichten, hakmessen, hangsloten, kookketels middensoort en kleine, keukenmessen, geëmailleerde kookpannetjes, wateremmers, veerbalansen van 25 en 100 K.G., veldkookgereedschap en handboeien.

Van stoffage: wit katoen, imitatieleder,

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

knoopen, gespen, kopspijkers en — ten behoeve van de werklieden (schoen- en kleermakers) — leder, serge, spinaalgaren N° 28, blauw katoen en linnen, blank geverfd.

Voorts:

brancardhangmatten (tandoes) voor iedere tandoe twee rottanmandjes, elk voor vier □ flesschen (1). De flesschen moeten met rottan omvlochten, dan wel in goenistof genaaid, en van goede kurken voorzien zijn; kapmessen (parangs) compleet voor dwangarbeiders, leksteenen, patent gekorreld beenzwart, slachters gereedschap (een stel bestaande uit: 1 boogzaag, katrollen met touw, 1 slachtersmes, 1 steekmes, 2 villersmessen en 1 hakmes, groote), wetstalen of wetsteenen, heele en halve petroleumblikken met deksel of hengsel en voorzien van bamboe aan de zijkanten, kadjangmatten ter bescherming der voorraden tegen vocht of directe zonnestralen, persennings, vochtmaten, trechters, petroleumpompjes, kurketrekkers, hamers, nageltrekkers, nijptangen,

---

(1) Ter vervanging van de rottanmandjes met vier □ flesschen kan met voordeel gebruik gemaakt worden van lichtere blikken (flesschen) van ongeveer 6 Liter inhoud, om de dragers der tandoes zoo weinig mogelijk te belasten.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

handzagen, picolans, bindrottan, spijkers, goenizakken, garen voor het dichtnaaien van zakken, paknaalden, breekijzers, lucifers, kaarsen, enz.

§ 45. Bij overzeesche expeditiën kan het voorts gewenscht zijn om zakken mede te nemen vervaardigd van een imperméable stof, teneinde daarin, indien bij hooge zee moet worden gelost, de zakken, bevattende rijst, brasketan, erwten of boonen te kunnen verpakken en die levensmiddelen zoodoende tegen nat worden te beschermen.
Bij transporten over land kan eveneens met voordeel van deze zakken worden gebruik gemaakt.

§ 46. Een ruime voorraad gedrukten moet aanwezig zijn, ook van die speciaal benoodigd op expeditie of te velde (voor het beheer van den trein, voor het doel aangegeven in § 193, enz.).
Hierbij dient rekening gehouden te worden met de nog op te richten administratiën als bijv. die van het veldhospitaal, de gecombineerde troepen, den trein en de veldrustkamer. De voor deze administratiën benoodigde boeken en registers worden zoo mogelijk van te voren ingenaaid of ingebonden.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

De compagnieën, zoomede de kwartiermeesters der korpsen van reeds bestaande administratiën, nemen de noodige gedrukten, de geld- en administratiekistjes uit het garnizoen mede.

§ 47. Zullen de operatiën in een koel bergterrein plaats vinden, dan moeten wollen dekens voor de troepen en dwangarbeiders aan de uitrusting worden toegevoegd.

§ 48. De door de intendance mede te nemen kookgereedschappen dienen voor te velde op te richten menages en tot verwisseling van onbruikbaar geworden of verloren geraakte voorwerpen van de compagnieën en detachementen, daar als regel geldt, dat bij het te velde trekken de compagnieën, enz., hunne kookgereedschappen uit het garnizoen medenemen, na alvorens de groote kookketels en rijststoomtonnen te hebben ingeleverd en het ontbrekende uit de magazijnen aangevuld.

Het meerendeel van de overige artikelen is bestemd voor dadelijk gebruik in de magazijnen en voor algemeenen dienst in het bivak.

§ 49. Door de compagnieën en detachementen worden kook- en keukengereedschappen, enz., medegenomen naar den volgenden maatstaf:

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

	Per menage ter sterkte van		
	1—75 man.	76—150 man.	151—200 man.
Kookketels, middensoort	2	3	4
Idem, kleine	1	2	3
Bodems, losse voor kookketels middensoort.	2	3	4
Matjes voor kookketels	2	4	5
Wateremmers	1	2	2
Keukenmessen	1	2	2
Stormlantaarns	2	4	6
Braadpannen, kleine	1	2	2
Bijlen, kleine	1	1	1
Vleeschvorken	1	1	1
Aantal dragers	5	8	10

dan wel per compagnie instede van het bovenvermelde kookgereedschap het navolgende (z.g. veldkookgereedschap) t. w.:

2 nesten tezamen bestaande uit
- 2 ketels N° 1 met deksel,
- 2 „ N° 2 „ „
- 2 „ N° 3 „ „
- 2 „ N° 4 „ „

4 houten kruisen,
2 losse bodems N° 1,

PERPUSTAKAAN NASIONAL REPUBLIK INDONESIA

2 losse bodems N° 2,
1 braadpan N° 1,
1 „ N° 2,
1 „ N° 3,
3 wateremmers.

Het totaal gewicht van dit veldkookgereedschap, waarbij nog behooren:

3 keukenmessen,
1 vleeschvork,
6 stormlantaarns en
1 bijl, kleine

bedraagt ± 80 K.G. Hiervoor zijn 5 dragers benoodigd.

Er dient voor te worden gewaakt, dat in de kookketels geen andere goederen worden opgeborgen dan hier boven zijn genoemd.

§ 50. Met het oog op de samenstelling van den bagagetrein is het noodig, dat vóór het vertrek uit het garnizoen omtrent het in de voorgaande § bepaalde de noodige bevelen worden gegeven.

Het kookgereedschap voor de op te richten menages, eventueel voor schepelingen aan den wal dienst verrichtende, en voor hulptroepen wordt — naar den bovenstaanden maatstaf bere-

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

kend — naar omstandigheden bij den algemeenen voorraad medegenomen, dan wel vooraf verstrekt.

§ 51. Per geneeskundige sectie moet gerekend worden op:

1 blikopener,
2 diepe borden, geëmailleerd ijzeren,
brancard hangmatten Gwynfé gewijzigd model (tandoes) t. w. 5 voor elke verbandgroep bestemd voor Infanterie (marechaussée) en 3 voor elke verbandgroep der geneeskundige sectiën bij de hulpwapens en trein,
3 wollen dekens,
4 handdoeken,
1 pak kaarsen,
4 kabaaien,
1 kurketrekker,
1 lamp met reichsbrander compleet (w. o. twee cylinderglazen in blikken koker),
2 lepels,
12 ligmatjes, gewone,
1 pak lucifers,
2 tafelmessen,
2 mokken, geëmailleerd ijzeren,
1 zinken pot en deksel voor inodore toestel,
1 stormlantaarn,
2 tafelvorken,

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

[1 ververschingskistje (in den vorm van 4 blikken) pro memorie].

§ 52. Voor de veldhospitalen moet op eene meer volledige en permanente uitrusting worden gerekend.

Om in den eersten tijd tegemoet te komen aan de bezwaren door het gestadig verwisselen van het vulsel der stroozakken veroorzaakt, verdient het aanbeveling, voorloopige slaapplaatsen van gespannen zeildoek te vervaardigen, bijv. door de vier hoekpunten van een stroozak schuin af te snijden en in de onstane openingen een raam van bamboe aan te brengen.

Veelal evenwel worden door den geneeskundigen dienst ter voorziening in de eerste behoeften aan slaapplaatsen in de hospitalen, lichte, uiteenneembare, stalen veldbedden mede gevoerd, welke zoo spoedig mogelijk door kribben of door andere hulpmiddelen (noodveldbedden) vervangen dienen te worden, welke voor een betere verpleging en behandeling noodzakelijk zijn.

§ 53. Aan hospitaalkleeding en fournituren moeten aanwezig zijn:

broeken, buikbanden, kabaaien, muilen, sarongs, spreien, handdoeken, bultzakken, ligmatjes, bed-

delakens, hoofdkussens linnen en met kapok gevuld, rolkussens, kussensloopen, sloopen voor rolkussens, wollen dekens, dieëtplankjes, hangklamboes, c. q. kribben en stroozakken;

ten behoeve van de keuken de noodige kookgereedschappen, een bascule met gewichten, een stel vochtmaten, messen, scheplepels, vleeschvorken, hakmessen, waterемmers, vaatdoeken, zoomede een tafel van 3.7 Meter met schragen en eenige draagbalies.

Ten behoeve van de verpleegden voor het nuttigen van spijzen en dranken kan worden volstaan met platte- en diepe borden, mokken met deksels, soep- of bouillonkommen, inneemglaasjes, waterglazen, messen, lepels en vorken.

Voor algemeen gebruik dienen aanwezig te zijn eenige gendies, tafels, stoelen, banken, verlichtingsmiddelen, badstoelen, badkuipen, kasten, waschtafels, (lichte, toevouwbare, ijzeren voetstukken), ijskisten, theeketels met stoven en komforen, leksteenen, kurketrekkers en inodoretoestellen compleet.

§ 54. De verpakking van den mede te nemen voorraad kleeding en fournituren en van de niet volgens verpakkingsnota geëmballeerd wordende levensmiddelen behoort zoodanig te geschieden,

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

dat de colli door dragers gemakkelijk vervoerbaar zijn.

Men vermijde het mede nemen van groote, onhandelbare en zware kisten.

Aangezien voorts in de op te richten magazijnen veelal geen gelegenheid zal zijn de uitrustingstukken en fournituren soortsgewijze op stellingen te plaatsen of in kasten op te bergen, kan het van nut zijn de kisten — ten einde het spoedig onbruikbaar worden door herhaaldelijk openbreken en weder dichtspijkeren te voorkomen — van scharnieren en hangsloten te doen voorzien.

§ 55. Wordt voor de meer permanente verpleging van zieken een hospitaalschip in dienst gesteld, dan dient dit vóór het vertrek volledig te worden uitgerust in den geest der militaire hospitalen, voor zooveel althans het in gebruik zijnde materieel aan boord van een schip dienstig kan zijn en de inrichting der aanwezige kombuizen toevoeging van keukengereedschap noodzakelijk maakt.

Voor de ziekenverpleging zal men gebruik kunnen maken van ijzeren bedkoetsen voor hospitalen, daar in den regel aan boord van zulk een schip ruimte aanwezig zal zijn tot berging van het benoodigde stroo voor de stroozakken.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Daarentegen zullen sommige artikelen kunnen worden ontbeerd, zooals: hangklamboes en groote tafels, maar behooren aan boord aanwezig te zijn: een distilleertoestel, een vriesmachine en een paar ijskisten.

Voorts moet gerekend worden op stalling en voeding van eenige runderen en op de noodige slachtersgereedschappen (zie § 44).

Ook behoort de noodige aandacht te worden gewijd aan doelmatige kippenhokken, zoowel wat de inrichting als de plaatsing betreft.

Een eigen bakkerij is zeer gewenscht, indien niet de zekerheid bestaat, dat geregeld versch brood kan worden ontvangen van het magazijnschip of van den vasten wal.

§ 56. Voor de inrichting van bureaux en magazijnen moet worden gezorgd.

Alle middelen voor het reinigen en verstellen van hospitaalkleeding en fournituren onder eigen beheer moeten aanwezig zijn.

Tot berging van wapens en ledergoed zoomede van de kleeding en uitrusting der verpleegden, moet gelegenheid bestaan, zonder de verpleging daardoor te hinderen.

Voor het transport naar en van boord van

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

zware zieken of gewonden dienen ziekenkotten gebezigd te worden.

Voor de inrichting van hospitaalschepen wordt voorts verwezen naar de „Handleiding voor den Militair Geneeskundigen Dienst bij een optreden tegen een inlandschen vijand".

§ 57. Daar de verpleging aan boord van ziekentransportschepen in den regel niet van langen duur zal zijn, is het gewoonlijk niet noodzakelijk aan boord zelf te slachten, doch kan het vleesch vóór het vertrek van het operatietooneel worden medegenomen en in de vrieskamer worden opgehangen.

De hospitaalkleeding en fournituren behoeven niet noodzakelijk aan boord te worden gereinigd, doch kunnen na aankomst ter bestemming in het hospitaal aldaar tegen schoone goederen verwisseld worden.

Levert de inrichting der ziekentransportschepen echter hiertegen geen bezwaar op, dan is het wenschelijk de hospitaalkleeding aan boord te reinigen en te verstellen, opdat de voorraad steeds compleet worde gehouden.

Overigens behoort de uitrusting van deze schepen gelijk te zijn aan die van de permanente hospitaalschepen.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

E. Kleeding en uitrusting voor dwangarbeiders en vrije koelies.

§ 58. Voor dwangarbeiders, die aan militaire expeditiën of excursiën worden toegevoegd, wordt door de zorg van het Departement van Justitie een tweede stel kleeding medegegeven.

De aanspraken op kleeding- en uitrustingstukken voor den duur, dat zij ter beschikking van het Departement van Oorlog zijn gesteld, zijn geregeld bij § 3 van het militaire tarief N° 24. De daarbij aangegeven artikelen worden hun vóór het vertrek naar het operatieterrein uitgereikt, met uitzondering van de kapmessen (parangs) welke eerst op den dag van- of vóór- de landing worden verstrekt.

§ 59. Worden ten behoeve van de inlandsche troepen wollen dekens medegenomen, dan behoort daarop eveneens voor de dwangarbeiders gerekend te worden.

§ 60. Vinden de operatiën plaats in bergtereinen, waarbij het te voorzien is, dat de temperatuur belangrijk lager zal zijn dan aan het strand, dan kan het voor den gezondheidstoestand

PERPUSTAKAAN NASIONAL REPUBLIK INDONESIA

der dwangarbeiders noodig zijn hen met wollen kleeding uit te rusten.

Daar hiervan geen voorraad in de militaire magazijnen aanwezig is en ook geen modellen bestaan, dienen zij expresselijk voor dat doel te worden vervaardigd.

Het meest doelmatige daarvoor is een sergen jas, voorzien van zwart beenen knoopen en een korte broek van dezelfde stof.

§ 61. Mochten voor den transportdienst vrije koelies worden ingehuurd, die de troepen vergezellen, dan kan het zijn nut hebben, deze lieden vooraf van eenige kleeding- en uitrustingstukken te voorzien. Daar dit echter geheel van de omstandigheden afhangt, zal zulks in elk voorkomend geval een punt van overweging moeten uitmaken.

De uitrusting van dwangarbeiders kan daarbij als maatstaf dienen.

F. Verstrekking van velduitrusting.

§ 62. De verstrekkingen van velduitrusting zijn geregeld bij het tarief N° 24.

In het verplegingsbesluit der expeditie kunnen

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

van de voorschriften afwijkende regelingen worden getroffen, indien de omstandigheden zulks vorderen.

De verstrekking van twee flanellen buikbanden zal alleen dan geschieden, indien dit door den geneeskundigen dienst noodzakelijk wordt geacht.

§ 63. Inlandsche militairen, die schoenen dragen, welke op geneeskundig certificaat zijn verstrekt, dienen vóór het vertrek in het bezit te zijn van twee paar bruikbare schoenen.

Worden alle inlandsche militairen van schoenen voorzien, dan behoort — ten einde de gelegenheid te openen hen aan het loopen op schoenen te gewennen — de uitreiking daarvan zoo mogelijk eenigen tijd vóór het vertrek plaats te hebben.

G. Fondsen.

§ 64. Tot het doen van verschillende betalingen te velde, is het noodig fondsen mede te nemen.

Daarbij moet rekening worden gehouden, dat betalingen kunnen geschieden voor: traktementen, toelage voor gehuwden, fourageindemniteit, huishuurindemniteit, daggelden, indemniteit voor

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

schrijfbehoeften, tafelgelden, soldijen, (c. q. ook voor schepelingen aan den wal) verhoogde soldij, geldelijke tegemoetkoming ter verbetering van de voeding, kleedinggeld aan adjudanten-onderofficier, toelagen aan officieren van gezondheid voor de uitoefening van den burgerlijken geneeskundigen dienst en de vaccine, toelagen aan dwangarbeiders, loonen aan tolken, gidsen en spionnen, schadeloosstelling aan de bevolking voor het in gebruik nemen of onteigenen van woningen en loodsen of eventueele beschadigingen daarvan, aankoop van vee en andere plaatselijk verkrijgbare behoeften voor het leger te velde, het inhuren van transportmiddelen en werkkrachten, loonen aan mandoers en vrije koelies, karrevoerders of geleiders van draagdieren, enz.

§ 65. Aangezien bij de uitrusting van de expeditie de intendance geen kennis kan dragen van de door officieren en minderen te passeeren delegatiën en van te voren niet is na te gaan welke bedragen in de kassen van de kwartiermeesters en in de krijgskas zullen terug vloeien door ontvangst van levensmiddelen tegen betaling en door storting van gelden door het veldpostkantoor, behoeft niet te worden gerekend op een post voor „onvoorziene uitgaven", daar dergelijke betalin-

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

gen in den regel door de vorenbedoelde ontvangsten en inhoudingen worden gecompenseerd.

§ 66. Zijn voor de levering op het operatietooneel een of meer contracten gesloten voor de levering van verplegingsbehoeften, dan dient men vóór het vertrek der troepen te weten, waar de betaling behoort te geschieden, omdat, indien het geleverde op het operatietooneel moet worden voldaan, daarvoor fondsen moeten worden medegenomen.

§ 67. Als basis van berekening voor de noodige fondsen dient in de eerste plaats de sterkte van de expeditionnaire troepen, terwijl verder rekening moet worden gehouden met de diverse bepalingen, regelende de détails der expeditie.

§ 68. Het medegenomen geld vormt de krijgskas.

§ 69. Het is noodig dat de krijgskas bestaat uit verschillende geldspeciën, zoodat zoowel papier- als zilvergeld en pasmunt in eene practische verhouding worden medegenomen, waarvoor de noodige ijzeren geldkisten, zoomede een aantal reservegeldzakken, aanwezig moeten zijn.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Is in de streek, waar de oorlog zal worden gevoerd, eene andere muntsoort gebruikelijk, hetgeen buiten Java veel het geval is, dan verdient het aanbeveling, ook van die geldsoort eene hoeveelheid mede te nemen.

Voor de ontvangsten en betalingen bij 's lands kas op het operatietooneel is het vereischt, dat de koers van de vreemde munt zoo noodig offciëel worde geregeld.

§ 70. In sommige streken kunnen aanschaffingen van de bevolking gemakkelijker worden verkregen met ruilmiddelen dan met geld.

Bij de keuze van de daarvoor mede te nemen artikelen behoort echter met oordeel en kennis van zaken te worden te werk gegaan.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

HOOFDSTUK III.

INHUUR VAN SCHEPEN.

---

§ 71. Alvorens de voor den overvoer van troepen, enz., benoodigde schepen in te huren, behooren deze — indien zij niet tot de vloot van de Koninklijke Paketv. Mij. behooren — door eene commissie te worden onderzocht.

Het onderzoek strekt zich uit tot de navolgende punten:

I. Of het vaartuig, behoudens de sub II te treffen voorzieningen, geschikt is voor den overvoer van de daarvoor aangewezen troepen, enz., en zoo niet, welke de bezwaren zijn.

II. Welke voorzieningen moeten worden getroffen ten aanzien van:

a. stalling,
b. arrestlokalen,
c. kombuizen,
d. broodbakkerij,
e. latrines,
f. watervoorziening,
g. berging van wapens en bagage,

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

h. ziekenverpleging (gerekend op een naar de omstandigheden aan te geven percentage ernstige zieken).

III. Hoeveel tijd er noodig is voor het aanbrengen van de sub II bedoelde voorzieningen.

§ 72. Behooren de in te huren schepen in eigendom aan de Koninklijke Paketvaart Maatschappij, dan geschiedt die inhuur overeenkomstig het bepaalde in artikel XXIII der „voorwaarden van de overeenkomst voor de bediening van de paketvaart in den Ned.-Ind. Archipel, gedurende de jaren 1891 tot en met 1905" — welke overeenkomst is verlengd tot ultimo 1915 — zooals deze op het tijdstip van inhuur, tengevolge van nadere wijzigingen, van kracht zullen zijn.

De inhuur van deze schepen kan echter niet anders geschieden dan op machtiging van de Regeering.

(Zie ter zake ook het Gouvernements besluit dd°. 14 Januari 1897 N° 42, zooals dit is gewijzigd bij Gouvernements besluit dd. 21 November 1903 N° 8).

§ 73. Is het wenschelijk of noodzakelijk, ook andere schepen in te huren dan die van de Koninklijke Paketvaart Maatschappij, dan dienen daarbij

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

als leidraad de in Bijlage G van de in de vorige § bedoelde overeenkomst opgenomen „Bedingen bij inhuring van stoomschepen van de Vennootschap".

Die bedingen worden naar de omstandigheden gewijzigd.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

HOOFDSTUK IV.

ONTSCHEPINGSMIDDELEN.

§ 74. Voor het ontschepen van de expeditionnaire troepenmacht c. a. wordt, voor zoover de zeemacht hierin niet voorziet, gebruik gemaakt van de stoombarkassen en verdere ontschepingsmiddelen, welke tot den inventaris van de ingehuurde schepen behooren.

Ten einde quaestiën of onredelijke vorderingen te voorkomen, welke zouden kunnen ontstaan bij het verloren gaan van deze ontschepingsmiddelen, behooren zij vóóraf door eene bevoegde commissie te worden getaxeerd.

§ 75. Daar de in de voorgaande § bedoelde ontschepingsmiddelen in den regel niet voldoende zijn voor het debarkeeren van al het materiëel, de paarden en het vee, zal zoo noodig tevens gebruik worden gemaakt van andere middelen, als:

Chineesche sampans of prauwen, vlerkprauwen, vlotten en oorlogsdrijvervlotten.

§ 76. Voor het geval dat geen deskundige met de leiding van het debarkement is belast, worden

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

de navolgende wenken ter opvolging aanbevolen:

a. stoombarkassen of stoomsloepen worden bij het debarkeeren van materiëel en vivres gebezigd om de sloepen, enz., zoo mogelijk met 3 à 4 tegelijk, zoo dicht mogelijk naar de kust en, na het lossen van haren inhoud, weder terug naar de schepen te sleepen.

De ontscheping wordt daardoor bespoedigd, terwijl het personeel, dat noodig zoude zijn voor het roeien, tot andere doeleinden kan worden gebezigd en de anders door roeiers ingenomen ruimte voor de lading kan worden gebruikt.

b. sloepen:

Bij het landen met sloepen moet de meeste voorzichtigheid worden betracht, om te voorkomen, dat deze in de branding omslaan en de inhoud verloren gaat of bederft.

Elke sloep moet, ook al wordt zij door een stoombarkas gesleept, voorzien zijn van de noodige pagaaien, om door middel daarvan na het loswerpen van den sleeptros, de kust nog dichter te kunnen naderen. Voorts behoort aanwezig te zijn een dreg of anker, waaraan een ketting van voldoende lengte, welke dient om het driftig worden en omslaan der sloep te beletten.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Staat er branding van eenig belang op de kust, dan wordt de sloep zoodra zij de branding genaderd is, omgezet; daarna wordt de dreg (het anker) aan den voorsteven uitgeworpen terwijl voorts, waar zulks kan, de sloep door personeel aan het strand, met behulp van een vanglijn, met den achtersteven zooveel mogelijk loodrecht op de richting van het strand naar den wal wordt getrokken, waarbij de bemanning den ankerketting gaandeweg viert en wel zóódanig, dat deze nagenoeg gestrekt blijft, waardoor de sloep van achteren steun krijgt en niet gemakkelijk door de branding dwars kan slaan.

Bij het terugkeeren naar zee, wordt de ankerketting gaandeweg ingehaald en de vanglijn aan het strand gestrekt gehouden, tot dat de sloep buiten de branding is gekomen.

c. Chineesche sampans of prauwen.

Dit zijn vrij groote, platboomde vaartuigen, welke door twee — hoogstens drie — man worden bediend.

Met goed geoefende roeiers kunnen zij door eene vrij hevige branding, zonder eenig bezwaar, hoog op het strand worden gezet, zoodat het debarkeeren van den inhoud zonder bezwaar kan plaats vinden.

PERPUSTAKAAN NASIONAL REPUBLIK INDONESIA

Voor de branding gekomen, keeren ook hier, indien de branding van eenig belang is, de sampanvoerders het vaartuig met den voorsteven naar zee, en wachten het gunstige oogenblik af, om, vóórdat de buitenste roller breekt, door dezen te worden opgenomen. Met inspanning van alle krachten wordt dan geroeid en zoo gelukt het meestal om de sampans, tusschen de opeenvolgende rollers door, op het strand te zetten, zonder dat de inhoud door zeewater beschadigd wordt.

Met goed geoefende roeiers zijn deze soort van vaartuigen zeer geschikte debarkementsmiddelen.

d. Vlerkprauwen zijn kleine vaartuigen, voorzien van ver buiten boord uitstekende vlerken, waarop een platform van bamboe is aangebracht.

Zij worden op de meeste eilanden door de inlandsche bevolking gebruikt en komen onder verschillende benamingen voor.

Zij moeten met de bemanning worden ingehuurd en de behandeling moet geheel aan hen worden overgelaten. Zij zijn zeer geschikt voor het lossen van vivres en kleine colli, mits ze niet lek zijn, waarop dus bij het inhuren moet worden gelet.

PERPUSTAKAAN NASIONAL REPUBLIK INDONESIA

Bij het lossen kunnen de colli op het platform worden gelegd en zoo tegen nat worden beveiligd.

e. Vlotten.

Wil men veel nut van een vlot hebben bij het debarkeeren van vee en zwaar materiëel, dan dient dit uit deugdelijke materialen te bestaan en stevig en soliede te zijn samengesteld.

Dit alles moet voor het vertrek der expeditionnaire macht in gereedheid zijn gebracht, zoodat men, ter plaatse aangekomen, alwaar het debarkement zal geschieden, de vlotten slechts in elkander behoeft te zetten, hetgeen trouwens — vooral bij woelig water — geen gemakkelijk werk is.

Zij verschaffen bij het debarkement een machtig hulpmiddel, door het groote laadvermogen, dat zij bezitten.

Men kan evenwel slechts met goed geoefend personeel daarmede werken, daar het besturen van vlotten, vooral in woelige zee en bij deining, zeer bezwarend is.

Het sleepen mag slechts met geringe snelheid geschieden.

f. Oorlogsdrijversvlotten:

Onder de ontschepingsmiddelen voor paar-

den, muildieren, slachtvee, geschut, artilleriemateriëel en zware colli, neemt dit vlot — stelsel Ermeling — de eerste plaats in (zie ter zake de algemeene order 1888 N° 43).

Nadat het door een stoomsloep naar de branding is gesleept, wordt het naar het strand geboomd en daarop gezet, 't zij door de branding, dan wel door het vlug inhalen van een aan het vlot bevestigden landkabel.

In den regel worden de ankers uitgeworpen, evenals bij sloepen en hunne kettingen zooveel schot gegeven als noodig is om de landing gemakkelijk te maken.

Moet op eenzelfde plaats veel worden ontscheept, dan laat men op de juiste plaatsen twee ankers zakken en voorziet de kettingen van boeien.

Aan deze boeien worden de vlotten met lichte kabels bevestigd, welke dan tot de vereischte maat worden uitgevierd voor de landing en bij vertrek van het strand weder ingepalmd.

Bij het ontladen springen de opvarenden gewoonlijk van het vlot en worden de kleppen alleen gebruikt, wanneer vee of voertuigen zijn geladen.

Bij landing op stranden met zachte glooiing

PERPUSTAKAAN NASIONAL

wordt in den regel het vee eenvoudig van het vlot in zee gejaagd en aan land opgevangen.

In geval de vlotten voor het vervoer van goederen en houtwerken worden bestemd, worden de hekwerken geheel of gedeeltelijk weggenomen.

Is de lading meer volumineus dan zwaar, dan laat men het vlot op strand loopen.

Om te beletten, dat de lading door golven, branding of spatten nat wordt, hangt men over de leuning van het vlot een zwaar stuk zeildoek tot op het water.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

HOOFDSTUK V.

VERVOERMIDDELEN TE LAND.

§ 77. De keuze van transportmiddelen voor het operatietooneel hangt in de eerste plaats af van de topografische gesteldheid van de landstreek.

Is deze toegankelijk langs bevaarbare rivieren, zooals een groot gedeelte van Sumatra en Borneo, dan kan voor het opvoeren der behoeften gebruik worden gemaakt van vaartuigen, waarvan de aard en grootte afhangen van de diepte en bevaarbaarheid dier rivieren.

Zelfs al leiden deze rivieren niet rechtstreeks naar de streek, waar geopereerd moet worden, dan nog zal meermalen met vrucht daarvan gebruik kunnen worden gemaakt, indien daardoor meer gemakkelijke en met betrekking tot den tijd, ook betere communicatielijnen kunnen worden verkregen.

Het groote gemak, verbonden aan het opvoeren der behoeften met deze middelen, doet de aandacht hierop in de eerste plaats vestigen.

Is het land doorsneden met bruikbare wegen

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

(wat in Indië niet veel voorkomt) dan zal men gebruik kunnen maken van karren met bespanningen of van Décauville-spoor, al dan niet na verbetering van die wegen.

Zijn de wegen voor dit doel ongeschikt doch laten zij het transport toe door middel van draagdieren, dan trachte men deze op zoo ruim mogelijke schaal aan te wenden en eerst voor de verdere behoefte dragers te bezigen, altijd voor zooveel den transportdienst bij den algemeenen trein betreft (zie ter zake de §§ 89 en 98).

In alle andere gevallen behoort de transportdienst uitsluitend door dragers te geschieden.

§ 78. Voor den opvoer van verplegingsbehoeften komen derhalve in Indië in aanmerking:

a. Vervoermiddelen langs rivieren of vaarten,
b. Karren met bespanningen,
c. Décauville-spoor,
d. Draagdieren en
e. Dragers.

A. Vervoermiddelen langs rivieren of vaarten.

§ 79. Indien men kan beschikken over een gedeelte van de bij de transportschepen aanwezige

PERPUSTAKAAN NASIONAL REPUBLIK INDONESIA

debarkementsmiddelen, moeten deze in de eerste plaats worden gebruikt.

Zoo niet, dan worden, tenzij de zeemacht in het transport voorziet, vaartuigen ingehuurd, geschikt voor het doel; deze zijn meestal in de streek zelf te verkrijgen en anders maakt men gebruik van hekwielers, tongkangs, prauwen of Chineesche sampans, elders aan te koopen of in te huren.

Zoo eenigszins mogelijk, bezigt men stoombarkassen of sloepen om de prauwen te sleepen.

§ 80. Naarmate de bevaarbaarheid vermindert, worden kleinere vaartuigen in dienst gesteld, totdat ook het gebruik daarvan niet meer mogelijk is.

Aangezien de kosten voor het opvoeren der behoeften op deze wijze zeker geringer zijn, dan langs andere wegen, moet — indien de veiligheid van den transportweg niet wordt bedreigd — deze wijze van vervoer, waar mogelijk, boven alle andere worden verkozen.

B. Karren met bespanningen.

§ 81. De bij den militairen transporttrein aanwezige karren en bespanningen behooren tot het materiëel van het Wapen der Artillerie.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Mocht het echter voorkomen, dat ten behoeve van den verplegingsdienst door de zorg der Intendance karren moeten worden aangekocht, dan dient daarbij op het volgende te worden gelet.

Over het algemeen zullen kleine karren op twee wielen, zonder veeren en met geringe spoorbreedte het best voldoen. Bij de aanschaffing verdient het aanbeveling, den eisch te stellen, dat de samenstellende deelen van alle karren dezelfde afmetingen hebben; dit veroorzaakt bij het in elkander zetten de minste moeite en men verkrijgt het voordeel, dat bij het gedeeltelijk onbruikbaar worden van karren, de nog bruikbare deelen kunnen worden benuttigd.

De karren mogen niet te zwaar zijn, omdat anders het arbeidsvermogen van de trekdieren voor een groot deel door het gewicht van het voertuig verloren gaat.

De boomen moeten van een sterke, taaie houtsoort vervaardigd zijn.

Bij elke kar behoort een voldoend groote persenning te worden gevoegd van goed geteerd, waterdicht zeildoek om als dekkleed te dienen; aan elk der vier hoeken van het zeildoek moet een stevig bindtouw van ± 1 Meter lengte zijn bevestigd.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

§ 82. Voor eventuëele reparatie van defecte karren worde gerekend op eenige reservedeelen als raden, assen, boomen, planken en ribben.

Timmermansgereedschappen moeten worden medegenomen.

Smidsgereedschappen en ijzer kunnen zoo noodig uit den voorraad van het geniepark worden ontvangen.

§ 83. Als trekdieren kunnen dienen karbouwen, trekossen of trekpaarden.

De beide eerste vereischen eene betere verzorging dan veelal op het oorlogsterrein daaraan kan worden besteed en zijn dientengevolge meer aan ziekte onderhevig dan de laatste, waarom aan paarden de voorkeur wordt gegeven.

Zij moeten — zoo mogelijk — vóór het vertrek worden geoefend, opdat men na aankomst op het operatietooneel dadelijk een nuttig gebruik daarvan kan maken.

Voor verzorging en toezicht wordt geschikt personeel in dienst gesteld, hetwelk eveneens vóór het vertrek wordt geoefend in de taak, welke het wacht.

§ 84. De trektuigen behooren van eenvoudige constructie te zijn, doch sterk en solide vervaar-

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

digd; de strengen van touw en niet van kettingen.
Voor het repareeren van defecte tuigen behooren gereedschappen en reserve-materiaal aanwezig te zijn.

§ 85. Bij het gebruik van de karren moet oordeelkundig worden te werk gegaan; het opladen vereischt zorg, omdat de vracht zooveel mogelijk in evenwicht moet zijn; de belasting moet in overeenstemming wezen met de trekkracht van de dieren en den toestand van den weg.
De maximum belasting eener kar bij vervoer over harde wegen is met één paard 300 KG.; met twee paarden 500 KG.
Bij vervoer over minder goede wegen wordt de belasting naar omstandigheden verminderd.

C. Décauville-spoor.

§ 86. Ofschoon de zorg voor dit materiëel tot de taak der Genie behoort, wordt de aandacht op dit middel van vervoer gevestigd als een van de belangrijkste hulpmiddelen, voor het aan- en opvoeren van verplegingsbehoeften op het oorlogsterrein.

§ 87. Ter besparing van kosten en werkkrach-

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

ten dient onmiddellijk een aanvoerlijn te worden gelegd van de landingsplaats naar het stapelmagazijn, terwijl op de communicatielijnen het gebruik van dit materiëel zeer belangrijke voordeelen kan aanbieden.

Is het aanleggen van dubbel spoor niet mogelijk, dan moet voor de noodige wisselplaatsen worden gezorgd.

§ 88. Voor rollend materiëel komen in aanmerking kip- en bakwagens, terwijl als trek- of duwkracht desnoods gebruik kan worden gemaakt van ossen, paarden of menschen.

Voor het dekken van de lading kan gebruik worden gemaakt van persenningen van ± 2 Meter lang en breed.

D. Draagdieren.

§ 89. Ten behoeve van den transportdienst bij militaire expeditiën kan zeer veel nut worden getrokken van pikolpaarden.

Deze kunnen in nagenoeg alle terreinen worden gebezigd, waar de troepen komen en waar vaar- of voertuigen niet meer te gebruiken zijn. Daar een pikolpaard gemiddeld een last kan dragen, gelijkstaande met drie koelievrachten, wordt

PERPUSTAKAAN NASIONAL REPUBLIK INDONESIA

verder het voordeel verkregen, dat de trein zooveel korter wordt.

Wanneer bij den opmarsch van troepen gevechten te verwachten zijn, is het gebruik van dragers om verschillende redenen te verkiezen boven dat van draagdieren, waarom deze in den regel dan ook niet bij den gevechts- en bagagetrein worden ingedeeld.

§ 90. Het gebruik van goede pakzadels of draagbokken is dringend noodzakelijk, om drukkingen en verwondingen te voorkomen.

Met het meermalen aangeprezen middel, om met de pikolpaarden tevens de door de geleiders gebruikte draagzadels aan te schaffen en deze ook in gebruik te houden, zij men voorzichtig.

In den regel kan dit alleen aanbeveling verdienen, indien ook de met de behandeling dier draagzadels bekende voerlieden, als geleiders worden ingehuurd; andere personen weten — ook zelfs na geruimen tijd — er gewoonlijk niet mede om te gaan.

§ 91. Bij het opladen moeten de volgende wenken worden in acht genomen:

De colli worden door middel van de zich daaraan bevindende rottanstroppen aan de draagza-

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

dels gehangen, zoodanig, dat de vrachten zich aan beide zijden op dezelfde hoogte bevinden. Ter vermijding van verschuiving van het zadel moeten de lasten aan weerszijden gelijktijdig worden aangehaakt.

De belasting moet aan beide zijden gelijk zijn, anders bestaat gevaar voor overhelling van den last naar een der zijden, waardoor de bok, hoe vast ook aangesingeld, ten slotte kantelt; het gevaar voor drukking is daarbij groot.

De colli worden vervolgens met touw of rottan stevig aan het draagzadel bevestigd, zoodat tijdens het marcheeren van schudden geen sprake kan zijn.

Zijn de draagbokken voorzien van kettingen, dan moeten deze op elke gewilde lengte ingeschakeld kunnen worden.

Vermeden moet worden dat harde hoeken of kanten op het draagzadel rusten.

De belasting is afhankelijk van de terreinen, welke moeten worden doorloopen. Wil men op den duur goede diensten van de paarden verwachten, dan mag in het algemeen in vlak terrein niet meer dan 60 K.G. worden opgeladen. Alleen in bijzonder gunstige omstandigheden kan het mogelijk zijn de belasting tot 80 K.G. op te voeren. Moet daarentegen door zwaar geaccidenteerd ter-

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

rein worden gemarcheerd, dan kan het noodzakelijk zijn de belasting zelfs tot 40 K.G. te verminderen.

Worden pakmanden gebruikt, dan mogen deze niet te breed zijn.

Zij zijn, evenals draagnetten, zeer geschikt om losse voorwerpen en kleine colli te bergen, welke anders bezwaarlijk tot kleine pakken kunnen worden vereenigd (zie § 40).

Tot dekking van de pakmanden worden persennings gebezigd van ± 1 M².

Indien de afmetingen der colli zoo groot zijn, dat door het aanbrengen van uitsluitend zijlasten de paarden onvoldoende worden bevracht, dan kunnen ook bovenlasten worden aangebracht.

Ten einde voorts de paarden zoo gelijk mogelijk te bevrachten, moet de verdeeling der verschillende soorten colli over het aantal paarden met oordeel geschieden.

§ 92. Voor elke twee paarden moet een geleider worden aangewezen, die tevens met de verzorging dier dieren wordt belast.

Moet langs smalle, steile bergpaden worden gemarcheerd, dan is voor elk paard een geleider noodig.

Aan de goede verzorging der paarden moet alle

noodige aandacht worden gewijd.

§ 93. Voor het doen van herstellingen aan defecte draagbokken en pakzadels moet deskundig personeel aanwezig zijn, voorzien van de daartoe noodige gereedschappen.

E. Dragers.

§ 94. Voor het dragen van vrachten worden bij militaire expeditiën ook dwangarbeiders of vrije koelies gebezigd.

Deze lieden dienen tevens voor het verrichten van alle werkzaamheden in bivaks en magazijnen, waarvoor slechts menschenhanden te gebruiken zijn.

§ 95. De dwangarbeiders worden door den Directeur van Justitie ter beschikking van het Leger gesteld.

Alle uitgaven komen van af het oogenblik, dat zij onder militair beheer komen, ten laste van het Departement van Oorlog.

§ 96. Wanneer het aantal beschikbare dwangarbeiders onvoldoende is, om daarmede in den transportdienst te voorzien, worden vrije koelies ingehuurd.

PERPUSTAKAAN NASIONAL

Bij inhuur kan het toe te kennen loon in overeenstemming met het hoofd van civiel bestuur worden geregeld.

Heeft de inhuur plaats voor langen tijd, dan dient het loon per maand te worden bepaald en kan het noodig zijn de koelies door de zorg van het Departement van Oorlog te voeden en van eenige kleeding- en uitrustingstukken te voorzien. (Zie § 61).

§ 97. Bij dwangarbeiders en vrije koelies wordt op iedere 25 man een mandoer ingedeeld.

§ 98. Dwangarbeiders en koelies worden in de eerste plaats gebezigd voor de koeliediensten bij den troep en ingedeeld bij den gevechts- en bagagetrein.

§ 99. Als regel moet gelden, dat de vrachten, welke door dragers bij expeditiën moeten worden vervoerd, het gewicht van ± 20 K.G. per hoofd niet overschrijden.

PERPUSTAKAAN NASIONAL REPUBLIK INDONESIA

HOOFDSTUK VI.

INLADING DER VERPLEGINGSBEHOEFTEN.

---

§ 100. Zijn, op de wijze als in hoofdstuk III omschreven, de noodige schepen ingehuurd en is de voor de intendance aangewezen scheepsruimte te harer beschikking gesteld, dan wordt onmiddellijk een aanvang gemaakt met het inladen van de verplegingsbehoeften.

§ 101. Vooraf wordt de beschikbaar gestelde ruimte in oogenschouw genomen en in overleg met de daartoe aangewezen scheepsofficieren beoordeeld, waartoe de bergplaatsen zich het meest eigenen.

Zoo noodig worden afscheidingen en afzonderlijke toegangen gemaakt — indien dit zonder te groote bezwaren kan geschieden — om in staat te zijn op elk gewild oogenblik, vivres of materiëel van de gewenschte soort te voorschijn te kunnen brengen.

Voor elk onderdeel wordt de noodige plaatsruimte aangewezen.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Heeft de Intendant zich rekenschap gegeven van alles, wat op deze aangelegenheid betrekking heeft en zich een beeld gevormd van de wijze, waarop hij zich voorstelt de inlading en opschuring te doen geschieden, zijn de eventuëel noodige afscheidingen en toegangen gereed, dan begint de inlading.

§ 102. Het inladen moet oordeelkundig geschieden.

Zooveel maar eenigszins mogelijk is, behooren de verschillende soorten van verplegingsbehoeften afzonderlijk te worden gehouden.

§ 103. Als vaste regel staat op den voorgrond:

1°. dat de artikelen, welke het eerst noodig zijn, het laatst worden ingeladen;

2°. dat, indien meerdere schepen tot het vervoer dienen, de verplegingsbehoeften over de schepen worden verdeeld, ten einde te voorkomen, dat bij mogelijk verlies van een schip, de geheele voorraad van een of meer bepaalde soorten komt te ontbreken.

§ 104. Zoowel de vivres als het materiëel worden in drie afzonderlijke deelen gesplitst, nl.:

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

a. hetgeen bestemd is voor d a d e l ij k gebruik na de landing;
b. hetgeen noodig is voor de behoefte in de eerste dagen daarna;
c. de reserve-voorraden.

Bij het inladen wordt dus met de reserve-voorraden begonnen en zoo vervolgens.

§ 105. Van elke beschikbaar gestelde ruimte, bestemd om een deel van de vivres of het materiëel te bergen, wordt een plan ontworpen en daarop nauwkeurig aanteekening gehouden van het ingeladene, ten einde daaruit voor elk schip een laadlijst samen te stellen.

Zoodoende zal de Intendant nauwkeurig weten wáár alles geborgen is. Dit is bepaald noodzakelijk — vooral bij groote expeditiën — om verwarring te voorkomen en een vlugge, accurate voorziening in alle behoeften mogelijk te maken.

Bij het eventuëel verlies van een schip, is hem dan ook dadelijk bekend, welke voorraden verloren zijn gegaan.

§ 106. Tusschen de verschillende soorten van vivres moet een duidelijke afscheiding worden gemaakt, zoo de emballage althans niet reeds hierin voorziet.

PERPUSTAKAAN NASIONAL

De vivres, welke aan spoedig bederf onderhevig zijn, moeten zonder veel moeite kunnen worden verwijderd, ten einde te voorkomen, dat onnoodig bederf bij andere vivres plaats vindt en bedorven lucht in de ruimen ontstaat.

Vivres, welke een sterke lucht afgeven, zooals gedroogde visch, uien en dergelijke, moeten zoodanig geplaatst worden, dat zij voor de andere vivres geen bederf kunnen veroorzaken.

De petroleum moet op een veilige plaats worden geborgen, om het gevaar voor brand tot een minimum te beperken.

§ 107. Het inladen geschiedt onder toezicht en leiding van de betrokken scheepsofficieren. De Intendant zal zich echter zooveel mogelijk persoonlijk overtuigen, dat al het afgezondene ook werkelijk aan boord ontvangen wordt. Is het hem niet mogelijk, dat toezicht in zijn vollen omvang zelf uit te oefenen, dan zal hij vertrouwd personeel daartoe aanwijzen.

In overleg met den gezagvoerder wordt voorts de verantwoordelijkheid der scheepsofficieren voor het aan boord ontvangene geregeld.

Van de laadlijsten ontvangt de magazijnmeester volledige afschriften, opdat deze de bevelen van den Intendant voor het lossen van bepaalde

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

artikelen, zonder dralen nauwkeurig kan uitvoeren.

§ 108. Persenningen, kadjangmatten, pikolans, lantaarns, petroleumpompjes, slachtersgereedschappen, blik- en kistopeners en dergelijke artikelen, waaraan in den regel directe behoefte bestaat, moeten dadelijk voor den dag kunnen worden gehaald.

De tot een uiteenneembaar kazerneeringsvoorwerp behoorende onderdeelen moeten bij elkander worden geplaatst.

§ 109. In verband met het voorkomende in §§ 22, 50 en 58 zullen de levensmiddelen, c. q. kookgereedschappen en kapmessen (parangs) met gordels en scheeden, welke vóór het debarkement aan de troepen enz. worden verstrekt om door hen gedragen, naar den wal te worden medegenomen, op elk voor troepenvervoer bestemd schip gereed staan, om aan de mansschappen te worden uitgereikt.

§ 110. Zoodra de inlading op de hiervoren omschreven wijze is beëindigd, zal de Intendant daarvan aan den bevelhebber en den Hoofd-Intendant bericht zenden.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

§ 111. Geschiedt het vervoer met Oorlogs- of Gouvernements stoomschepen dan zal het vorenstaande niet altijd in allen deele kunnen worden nageleefd. Het verdient dan evenwel aanbeveling om zich omtrent de noodige maatregelen vooraf te verstaan met den betrokken commandant of gezaghebber.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

HOOFDSTUK VII.

TRANSPORTWEZEN.

---

§ 112. Is in tijd van vrede het vervoer van personen en goederen geregeld overeenkomstig artikel 38 van de comptabiliteitswet, d. w. z. zooveel mogelijk bij contracten van openbare aanbesteding, hetzelfde is niet mogelijk ten behoeve van militaire expeditiën.

In de eerste plaats kan zulk een vervoer onmogelijk met juistheid worden omschreven of bepaald, daar het geheel afhangt van de omstandigheden.

Het verloop van de operatiën; de eischen voor de behoorlijke verpleging van menschen en dieren; de bijzondere omstandigheden waaronder het vervoer moet geschieden en nog zoovele andere niet te voorziene omstandigheden, maken het dringend noodzakelijk, dat de uitvoering van den transportdienst te velde met eigen dan wel ingehuurde middelen, onder het beheer en toezicht van landsdienaren, uitsluitend van gouvernementswege plaats vindt.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

§ 113. Met het transportwezen te velde heeft de Intendance geene bemoeienis. Het beheer daarover heeft plaats zooals in de §§ 19 t/m 32, Afd. B. van den Leidraad Stafdienst voor het Ned.-Ind. Leger is voorgeschreven.

Als kwartiermeester van den Algemeenen trein treedt een Officier- of onderofficier-kwartiermeester op aan wien het noodige ondergeschikt personeel wordt toegevoegd.

§ 114. Indien ten behoeve van den verplegingsdienst te velde transportmiddelen of werkkrachten noodig zijn, worden deze door den Intendant der expeditie aangevraagd aan den Chef van den Staf.

Voor de diensten in de magazijnen, bakkerijen en slachterijen worden zoo eenigszins mogelijk vaste ploegen koelies of dwangarbeiders aangewezen.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

HOOFDSTUK VIII.

VERTREK DER TROEPEN EN VERPLEGING AAN BOORD.

---

§ 115. De voorbereidingen zijn afgeloopen; het materiëel van allerlei aard en de vivres zijn aan boord; voor voeding en drinkwater gedurende de reis is gezorgd; door de stoomvaartmaatschappij is zorg gedragen dat op alle schepen, welke geen vriesmachines hebben, voor een zeker aantal dagen ijs aan boord is gebracht; in één woord, alles is tot vertrek gereed en wacht slechts op het bevel om te embarkeeren.

Overeenkomstig de ontvangen bevelen, zorgt het personeel van de Militaire Administratie op het aangegeven tijdstip present te zijn, hetzij bij den troep, waartoe het behoort, dan wel op de door den Intendant aangegeven plaats en begeeft het zich aan boord van het voor ieder aangewezen schip.

Voor het vervoer te land en over de reede worden c. q., ook in verband met bestaande contracten, de noodige maatregelen getroffen.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

§ 116. Bij de cherte-partij is bepaald of gedurende den overvoer de troepen en dieren (c. q. ook slachtvee) zullen worden gevoed door de zorg van de intendance, dan wel door die van de reederij.

§ 117. Geschiedt de voeding door de zorg van de intendance, dan zijn door haar de noodige levensmiddelen voor de reis aan boord van de verschillende schepen afzonderlijk gedeponeerd en is het personeel van de Militaire Administratie op elk schip aangewezen, om voor de verstrekking dier levensmiddelen het noodige te verrichten.

Het gereedmaken van het eten en de verstrekking daarvan aan de troepen geschieden door de zorg en onder het toezicht van de troepenofficieren.

§ 118. Heeft de voeding plaats door de zorg van de reederij — hetgeen in den regel het geval zal zijn, omdat de fourageeringen, het gereed maken van het eten en de uitdeeling daarvan van militaire zijde aan boord van de schepen, tal van bezwaren medebrengen — dan wordt alleen op de uitdeeling toezicht uitgeoefend door de officieren van den troep.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

§ 119. Op welke wijze ook de voeding mocht geregeld zijn, zoo dient er voor te worden gezorgd, dat gedurende de reis zoo eenigszins mogelijk versch vleesch en versch brood worden verstrekt.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

HOOFDSTUK IX.

DEBARKEMENT EN VERPLEGING DER TROEPEN OP DEN DAG DER LANDING.

---

§ 120. Bij aankomst ter reede, waar de ontscheping zal plaats hebben, wordt door den bevelhebber een landingsorder uitgegeven, waarin o. m. wordt aangegeven op welke wijze op den dag der ontscheping in de verpleging der troepen zal worden voorzien.

§ 121. Aangezien het debarkement gewoonlijk in den vroegen morgen plaats vindt, wordt veelal bepaald, dat den man aan boord het ontbijt en morgenmaal zal worden verstrekt.

De wijze waarop voor het verder gedeelte van den dag in de voeding zal worden voorzien, hangt geheel van omstandigheden af.

§ 122. Het kan op den dag van het debarkement zeer bezwarend zijn, om het avondeten door de troepen zelven te doen bereiden; het kan dan

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

gewenscht zijn om het eten nog aan boord van de schepen te doen gereedmaken en aldus naar den wal te brengen.

Dit heeft nog het groote voordeel, dat het keukenpersoneel van de korpsen gelegenheid heeft om de keukens in te richten en eene bergplaats voor de vivres te maken.

De voeding wordt in ketels, door de Militaire Administratie beschikbaar te stellen, op het met de reederij overeengekomen uur van boord gehaald. Voor de distributie aan den wal worden de noodige regelingen getroffen.

In het algemeen mag evenwel de voorziening in de volle voeding op den dag der landing door de reederij niet ten gevolge hebben, dat alleen dáárdoor de duur van inhuur der schepen met een dag wordt verlengd.

§ 123. Wordt voor het verdere gedeelte van den dag der landing door de zorg van de Intendance in de voeding voorzien, dan zal veelal verstrekking van conserven noodzakelijk zijn.

Ration A van de bijlagen Lr. B en C — dan wel verstrekking van noodrations — is de aangewezen voedingswijze voor dien dag.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

§ 124. Ten einde op alle mogelijke gebeurtenissen voorbereid te zijn, verdient het aanbeveling den troep vóór het debarkement van 1 à 2 dagen noodrations te voorzien.

Het personeel der militaire administratie aan boord van elk schip aanwezig, is belast met de verstrekking dier noodrations en met de in de vorige § bedoelde levensmiddelen (zie de §§ 22 en 109).

§ 125. Nadat de troepen vasten voet aan den wal hebben gekregen, wordt aan boord van de schepen alles in gereedheid gebracht om de afzonderlijk ingeladen vivres en verplegingsbehoeften voor onmiddellijk gebruik te lossen.

Een voldoend aantal slachtossen staan gereed, alle met een ongeveer 2 Meter lang touw om de hoorns, ten einde in staat te zijn de dieren ná de landing in bedwang te houden en vast te leggen.

Het noodige drinkwater moet dadelijk kunnen worden gelost, zoo dit noodzakelijk mocht blijken.

Persenningen, pikolans, rotanstroppen, rotan, touw en kadjangmatten worden voor den dag gehaald, zoodat men dadelijk met het beladen van de debarkementsmiddelen kan aanvangen, wanneer deze ter beschikking van de intendance komen.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

§ 126. De intendant heeft zich inmiddels naar den wal begeven om zich van den toestand aldaar op te hoogte te stellen en maatregelen te treffen voor het opbergen van de te lossen vivres, enz. en te beoordeelen of het vóór alles noodig zal zijn, drinkwater te lossen.

Daarvoor zijn de noodige seinen afgesproken en heeft hij aan boord zijne bevelen terzake achtergelaten.

§ 127. Zijn de vivres, bedoeld in § 123 zoomede de kookgereedschappen, bij het debarkement niet door de verschillende compagnieën enz. zelve medegenomen, dan worden deze met het personeel, hetwelk met het toezicht daarop is belast, in de eerste plaats aan wal gebracht.

Vervolgens worden de vivres, benoodigd voor de eerste dagen, (§ 22 punt *b*) gelost.

Tevens worden al dadelijk eenige voor de fourageeringen benoodigde artikelen als balansen, blikopeners, petroleumpompen, trechters en vochtmaten, zoomede de voor op te richten menages benoodigde kookgereedschappen en voorts eenige stellen slachtersgereedschap en een aantal stormlantaarns gelost.

§ 128. Zoodra de eerste bezending vivres en

PERPUSTAKAAN NASIONAL

materiëel naar den wal gaat, moeten tevens de noodige koelies worden gedebarkeerd, die voor het verplaatsen daarvan noodig zijn. Zij nemen pikolans, rottanstroppen, enz., mede en blijven aan den wal alle werkzaamheden verrichten, welke vereischt worden om — zoo mogelijk — alles wat aangevoerd wordt, onder dak te brengen.

Is dit laatste niet mogelijk, dan worden de persenningen en kadjangmatten in dienst gesteld, waarvan, met behulp van pikolans of bamboe, in korten tijd zeer geschikte bergplaatsen kunnen worden vervaardigd.

De aan wal gebrachte artikelen moeten dadelijk soortsgewijze worden opgestapeld.

§ 129. Is lossing van drinkwater noodig dan worden de vaten onmiddellijk in de prauwen geladen of wel, met touwen aan elkander verbonden, te water gelaten en door middel van een stoomsloep naar den wal gesleept.

Aldaar worden, in de nabijheid van de plaats waar de lossing geschiedt, watertanks, of indien deze niet beschikbaar zijn, watervaten, draagbalies of waterbalies opgesteld om daarin de ankervaatjes dadelijk te kunnen leegstorten. De ankervaatjes kunnen alsdan dadelijk weder naar het schip worden teruggezonden.

PERPUSTAKAAN NASIONAL REPUBLIK INDONESIA

§ 130. Zijn de troepen in gevecht gewikkeld, dan bestaat ook de mogelijkheid dat al spoedig gewonden zullen worden aangebracht en verdient het aanbeveling, al dadelijk eenig materiëel voor de ziekenverpleging te doen lossen.

§ 131. Met het debarkeeren van alle direct noodige artikelen wordt onafgebroken doorgewerkt, om zoo spoedig mogelijk onafhankelijk van de schepen te worden en aan alle aanvragen om verstrekkingen te kunnen voldoen en óók, om in het belang van den lande in den kortst mogelijken tijd de schepen te ledigen, opdat zij weder ter beschikking van de eigenaren kunnen worden gesteld.

Bestaat er dus gelegenheid, om debarkementsmiddelen van de bevolking in te huren dan mag dit niet worden verzuimd, want de medegebrachte sloepen, prauwen en vlotten moeten tevens dienen tot het lossen van allerlei andere materialen van de genie, artillerie, enz.

§ 132. In elk geval is het de plicht van den Intendant, alles in het werk te stellen, wat voor eene geregelde verpleging van de troepen noodig is, en den bevelhebber zoodoende de gelegenheid te geven, met de operatiën onverwijld te kunnen aanvangen.

PERPUSTAKAAN NASIONAL

HOOFDSTUK X.

OPRICHTING VAN MAGAZIJNEN.

§ 133. Het is voor eene geregelde verpleging der troepen van groot belang, dat de verstrekkingen van al het noodige regelmatig kunnen geschieden.

Om daartoe zoo spoedig mogelijk te kunnen geraken, is het tot stand brengen en inrichten van magazijnen een eerste vereischte.

Worden op de landingsplaats gebouwen aangetroffen, welke voor geen andere doeleinden moeten worden gebezigd en deze aan de intendance voor magazijnen afgestaan, dan is men daarmede uit den aard der zaak voorloopig geholpen en zal het geheel van de omstandigheden afhangen, of al dan niet door de genie magazijnen moeten worden gebouwd.

§ 134. De magazijnen moeten ruimte aanbieden om alle vivres en goederen soortsgewijze, behoorlijk op te bergen, om de verstrekkingen te doen, zoomede om de verpakkingen der goederen naar behooren te kunnen doen plaats vinden.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Het materiëel moet afzonderlijk opgeborgen worden, zoo mogelijk in een of meer lokalen, welke afgesloten kunnen worden.

Afzonderlijke magazijnen onder het beheer van één persoon verdienen evenwel geene aanbeveling.

§ 135. Wordt het bivak niet op de landingsplaats zelf betrokken, doch verder landwaarts in, dan kan het toch gewenscht zijn, het stapelmagazijn aan het strand te vestigen en in het hoofdbivak een verbruiksmagazijn op te richten.

§ 136. Zoo mogelijk moet het stapelmagazijn dicht bij de aanlegplaats der prauwen, enz., zijn; dit bespaart veel arbeidskrachten, terwijl men, als de aanlegplaats eenigszins verder gelegen is, er onmiddellijk toe moet overgaan — althans bij groote expeditiën — om het magazijn en de landingsplaats met een décauville-spoor te verbinden. (Zie § 87).

§ 137. Voor een geregelden gang van zaken is het nuttig, bij het voortdurend aanvoeren van kisten en balen, meerdere toegangen tot het magazijn te hebben, terwijl voor de orde, regelmaat en accuratesse bij de distributiën, de verstrekking van de vivres in een ander gedeelte moet kunnen

PERPUSTAKAAN NASIONAL

plaats vinden dàn waar de artikelen zijn opgelegd.

Tegen diefstal en brand moet zooveel mogelijk worden gewaakt.

§ 138. Bij groote overzeesche expeditiën is het noodzakelijk er op te rekenen, dat op het oorlogstooneel aan de landingsplaats magazijnen zullen moeten worden opgericht, daar het wel zelden zal voorkomen dat aldaar gebouwen van voldoende capaciteit en voor het doel geschikt, worden aangetroffen en ter beschikking van de intendance kunnen worden gesteld.

De Intendant zal de noodige gegevens aan de genie verstrekken, betreffende de vereischte bergruimte en inrichting, opdat de barakken of gebouwen vooraf klaar gemaakt en na aankomst ter plaatse opgesteld kunnen worden.

Intusschen wordt alles zoo goed mogelijk onder dak gebracht en de noodige voorzórgen genomen tegen beschadiging door lekkages, inslaan van den regen, vernieling door insecten, ratten, muizen, enz.

In de onmiddellijke nabijheid van de zee of van rivieren, dient gerekend te worden op mogelijk hoogen waterstand, en behooren de goederen daarom op stellingen te worden geplaatst.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Voor ventilatie en verlichting moet gezorgd worden, terwijl de afsluiting der magazijnen met koperen sloten moet geschieden, omdat ijzeren sloten in weer en wind en door het transport spoedig roesten en onbruikbaar worden.

§ 139. In algemeenen zin heeft het voorgaande alleen betrekking op het stapelmagazijn op de landingsplaats.

Het zal echter gedurende de operatiën voorkomen, dat ook nog andere magazijnen moeten worden opgericht, waartoe in den regel ontruimde woningen of loodsen zullen worden gebezigd, dan wel prauwen of andere vaartuigen in gebruik gesteld.

Hierbij onderscheidt men:
doorvoermagazijnen,
verbruiksmagazijnen en
mobiele magazijnen.

§ 140. Doorvoermagazijnen dienen op de étappe-plaatsen langs de operatielijn bij den opmarsch naar het binnenland, om de goederen tijdelijk onder dak te brengen ter doorzending naar de verbruiksmagazijnen.

§ 141. Verbruiksmagazijnen zijn die

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

waaruit de onmiddellijke verstrekkingen aan de troepen geschieden en die dus in elk bivak worden opgericht.

§ 142. Onder mobiele magazijnen worden verstaan, bewaarplaatsen welke met den inhoud zonder veel moeite kunnen worden verplaatst en de troepen langs de operatielijn volgen.
Zij zijn uit den aard der zaak alleen bestaanbaar langs waterwegen òf — hetgeen wel zeer zelden zal voorkomen — langs spoorwegen, in welk geval bagagewagens tot dit doel worden ingericht.
Mocht de landstreek, waar geopereerd wordt, doorsneden zijn met wegen, welke voor karrenvervoer geschikt zijn, dan kunnen ook karren als mobiele magazijnen dienen.

§ 143. Het is van practisch belang, bij alle magazijnen te kunnen beschikken over eene vrije, open ruimte, waar de karren of draagdieren kunnen voorkomen, dan wel de koelies de vrachten voorloopig kunnen nederzetten; ook voor het luchten, drogen, sorteeren en schoonmaken der goederen is dit noodig.

§ 144. Worden karren als magazijnen gebruikt, dan behooren deze zorgvuldig tegen den regen te worden gedekt.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

In de bivaks moeten zij in eene goed bewaakte enceinte oprijden.

§ 145. Het kan bij eene overzeesche expeditie noodig zijn, op de reede een schip te stationneeren, bestemd om de door transportschepen aangebrachte goederen tijdelijk over te nemen.

Groote prauwen kunnen eveneens hiervoor dienen.

De mogelijkheid toch bestaat, dat tengevolge van de hevige branding de communicatie van de reede met den wal gedurende dagen achtereen verbroken is.

De aangebrachte goederen kunnen dan voorloopig uit de transportschepen worden overgebracht naar het gestationneerde schip of de prauwen, om, zoodra de gelegenheid gunstig is, naar den wal te worden overgevoerd.

Dit alles blijkt echter in den regel eerst na eenigen tijd, zoodat bezwaarlijk bij de uitrusting van de expeditie daarvoor maatregelen getroffen kunnen worden, ook met het oog op de belangrijke kosten, welke daarvan het gevolg zijn.

Niettemin kan het zijn nut hebben om bij de uitrusting van eene zoodanige expeditie, afzonderlijke vivresschepen in dienst te stellen. (Zie Hoofdstuk XVII).

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

HOOFDSTUK XI.

VERPLEGING GEDURENDE DE EXPEDITIE.

§ 146. Zoodra voldoende hoeveelheden levensmiddelen aan wal zijn gebracht, geeft de Intendant daarvan kennis aan den bivak-commandant, om dezen in de gelegenheid te stellen bevelen te geven voor het fourageeren.

Zoolang zulks in verband met de beschikbare hoeveelheden en soorten levensmiddelen noodig of gewenscht is, wordt door den Intendant bepaald voor welk ration moet worden gefourageerd.

§ 147. Het fourageeren geschiedt ééns per dag en wel voor het avondmaal van den zelfden, en voor het ontbijt en morgenmaal voor den daaraan volgenden dag.

Hierdoor kan op marschdagen vóór het verlaten van het bivak het ontbijt en morgenmaal gelijktijdig worden verstrekt en een dezer maaltijden door den man op marsch worden medegenomen.

PERPUSTAKAAN NASIONAL

§ 148. De gewone voor gebruik in garnizoen bestemde vivresbons volgens de modellen N°s. 21 en 69 zijn te velde niet doelmatig.

De compagnieën maken gebruik van bonboekjes, waarvan elke bladzijde bestaat uit twee bons, volgens het hierbij gevoegd model La. G. Beide bons worden gelijktijdig ingevuld. Een daarvan is bestemd voor den kwartiermeester, de andere (de souche) blijft in het boekje.

Wordt de bon door den met den verplegingsdienst belasten officier gewijzigd, dan behoort door dezen gelijktijdig de souche veranderd en de wijziging gewaarmerkt te worden.

Door de kwartiermeesters worden bons opgemaakt volgens het hierbij gevoegd model Lr. H.

Wanneer de omstandigheden daartoe nopen, zullen de bons Lr. G door den kwartiermeester geviseerd en na het fourageeren aan den beheerder der vivres afgegeven worden, terwijl eerst telkens, wanneer de Intendant het tijdstip daartoe gekomen acht, deze bons door de(n) kwartiermeester(s) door een bon model Lr. H zullen worden vervangen.

§ 149. Zoodra de operatiën aanvangen, is het de taak van den Intendant, om met alle hem ten dienste staande middelen er naar te streven, dat

PERPUSTAKAAN NASIONAL REPUBLIK INDONESIA

de noodige verplegingsmiddelen, op de juiste tijdstippen, op de aangegeven plaatsen zijn.

Hij moet dus trachten de maatregelen voor de verpleging zoodanig in te richten en door te voeren, dat eenerzijds aan alle behoeften van de troepen wordt voldaan en anderzijds de operatiën er niet door worden belemmerd. (Zie § 10).

§ 150. De zorg voor het gereedmaken van de spijzen en het toezicht op de uitdeelingen aan den troep behooren onder alle omstandigheden tot de taak van de troepenofficieren.

§ 151. Keeren uitgerukte troepen onvoorzien niet in het bivak terug, dan neemt de Intendant onverwijld maatregelen om, zoo de Bevelhebber dit in verband met de operatiën gewenscht acht, de vivres bij die troepen te doen aanvullen.

§ 152. In de magazijnen moet steeds in gereedheid worden gehouden eene voldoende hoeveelheid vivres, verpakt op de wijze als in de verpakkingsnota (zie bijlage Lr. F) is aangegeven, teneinde uitrukkende colonnes onmiddellijk van het noodige te kunnen voorzien.

§ 153. Wanneer door bijzondere omstandighe-

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

den geen verstrekking en bereiding van de gewone voeding kan plaats hebben of bij marschen, welke met grooten spoed moeten geschieden, dan wel voor het geval geen voldoende transportmiddelen aanwezig zijn of het medenemen van een grooten transporttrein niet wenschelijk is, worden de noodrations verstrekt, samengesteld als in de A. O. 1901 N° 78, is aangegeven.

Deze noodrations worden eventuëel door de manschappen zelven gedragen en mogen niet anders verbruikt worden dan op last van den hoogsten bevelhebber ter plaatse.

Is het te voorzien dat bereiding van gewone voeding wel kan plaats hebben, doch laat het aantal beschikbare transportmiddelen het medenemen van het volle, volgens voedingstarief aankomende, ration niet toe, dan verdient het medenemen van een vereenvoudigd ration de voorkeur boven het mede voeren van vorenbedoelde noodrations.

§ 154. Zoodra vaste voet aan wal is verkregen zoomede bij aankomst in een nieuw bivak moet naar een geschikte plaats worden gezocht om te dienen als veekraal, zoo mogelijk nabij stroomend water, benedenstrooms van het bivak.

PERPUSTAKAAN NASIONAL REPUBLIK INDONESIA

De kraal moet zoo mogelijk en indien het te voorzien is dat het verblijf ter plaatse van eenigen duur zal zijn, van eene stevige omheining worden voorzien, terwijl voor de voedering en de geregelde opruiming van de mest moet worden gezorgd. Blijft het bivak gedurende eenigen tijd bezet, dan worden loodsen of afdaken opgericht, om de dieren te beschutten tegen regen en zon.

Kunnen de runderen niet aan de rivier worden gedrenkt, dan moeten lage watertonnen, waterbalies of emmers in de kraal aanwezig zijn.

§ 155. In de nabijheid van de veekraal, zoo mogelijk b o v e n de rivier, wordt een slachterij opgericht van voldoende grootte, om het vleesch luchtig te kunnen ophangen. Al dadelijk moet daarvoor een afdak worden gemaakt, opdat het vleesch buiten zon en regen hange.

Kan de slachterij niet boven of in de onmiddellijke nabijheid van stroomend water gevestigd worden, dan wel, kan de afval door het water niet in voldoende mate worden afgevoerd, dan behooren putten te worden gegraven, waarin de afval verzameld en dadelijk met een laag aarde bedekt wordt.

Met de grootste zorg moet worden gewaakt tegen het onbegraven laten van bloed of anderen

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

afval, terwijl overigens in alles de uiterste zindelijkheid moet worden betracht.

De gereedschappen worden steeds na gemaakt gebruik gereinigd.

Kan men beschikken over desinfectiemiddelen, dan worden deze aangewend tot het ontsmetten van den bodem.

Het slachten heeft plaats:

1e. in bivaks, waar slechts een enkelen nacht wordt verbleven of die na een marsch worden betrokken, onmiddellijk na aankomst in het bivak;

2e. in bivaks van langeren duur in den voormiddag, opdat het voor het middagmaal bestemde vleesch voldoende bestorven zij.

Bij kleine troepenafdeelingen, die om den anderen dag slachten, behoort het uur van slachten zoodanig te worden verlaat, dat het overschietende vleesch zoo mogelijk ook voor den volgende dag, zonder gevaar voor bederf kan worden bewaard.

De te slachten beesten worden reeds den avond te voren uitgezocht en gekeurd en verder zonder voedsel op eene afzonderlijke plaats in de kraal gezet. Als de spijsvertering vóór het slachten geheel is afgeloopen, zal het vleesch niet zoo spoedig bederven.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Bij de fourageeringen moet er op worden gelet, dat de beste stukken van het vleesch gelijkelijk — anders om beurten — onder de compagnieën en detachementen worden verdeeld.

De longen, het hart, de lever, de nieren, enz. moeten onder de troepen worden verdeeld, dan wel om beurten aan de verschillende onderdeelen worden verstrekt. Zoowel Inlanders als Chineezen weten daarvan allerlei voor hen smakelijke gerechten te bereiden.

§ 156. Indien de geslachte runderen meer vleesch opleveren dan voor de behoefte voor een dag noodig is, wordt het overcomplete vleesch zoo mogelijk geconserveerd door middel van keukenzout (zie § 167 der Administratie Order N° 1).

Bij kleine troepenafdeelingen moet, zoo daartoe gelegenheid bestaat, en het van een geslacht rund verkregen vleesch meer oplevert dan voor de behoefte voor twee dagen noodig is, het overschietende vleesch tot deng-deng worden bereid.

Voor de bereiding van 1 K.G. deng-deng zijn in maximum benoodigd:

3 K.G. versch vleesch,
0.06 „ djinten,
0.09 „ langkoewas,

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

0.075 K.G. assem,
0.075 „ Javaansche suiker,
0.225 „ zout.

§ 157. De van de geslachte runderen afkomstige huiden worden zoo mogelijk gedroogd en zoo voordeelig mogelijk ten voordeele van den Lande verkocht.

§ 158. Het is van het grootste belang voor de verpleging zoo spoedig mogelijk na aankomst op het oorlogsterrein versch brood aan de troepen te verstrekken.

Kan dat doel niet worden bereikt door het sluiten van een contract, waarbij op van de omstandigheden afhankelijke voorwaarden, de plaatselijke levering van het brood bedongen is, dan wordt de broodbereiding in eigen beheer genomen.

Het vereischte aantal veldbakkers moet alsdan aan de expeditie toegevoegd en de benoodigde materialen en grondstoffen medegenomen worden.

§ 159. Tot dat doel worden in de magazijnen der Militaire Administratie in voorraad gehouden:

1e. veldbakovens van het systeem Geneste Herscher en Somasco (zie Ind. Mil. Tijdschrift

jaargang 1905), die echter door haar gewicht moeielijk vervoerbaar zijn;

2e. veldbakovens van eenvoudige constructie, kleiner, uit lichte deelen bestaande en gemakkelijk verplaatsbaar (zie Ind. Mil. tijdschrift jaargang 1904).

Voor de oprichting der bakovens wordt de hulp van de Genie ingeroepen.

§ 160. Op welke wijze ook in de behoefte aan versch brood wordt voorzien, steeds zal het noodig zijn om zoowel voor den tijd, noodig voor de op- en inrichting der bakkerijen, als voor mogelijke stagnatie en andere onvoorziene gevallen te rekenen op de mogelijkheid, dat hard brood zal moeten worden verstrekt.

§ 161. Alle verstrekkingen aan de troepen moeten gegrond zijn op de bestaande tarieven of voorschriften en Gouvernements besluiten.

Zijn extra verstrekkingen noodzakelijk, dan geschieden deze op den voet van het bepaalde bij artikel 40 van de „Regelen voor het beheer van het materiëel bij het Departement van Oorlog".

HOOFDSTUK XII.

AFZONDERLIJKE COLONNES.

§ 162. Indien een of meer afzonderlijke colonnes voor eenigen tijd uitrukken, ontvangt de Intendant daarvan zoo tijdig mogelijk mededeeling en wordt hij bekend gemaakt met de sterkte en samenstelling dier colonnes, den vermoedelijken duur der excursie en met alle andere noodige gegevens.

§ 163. De Intendant wint informatiën in omtrent den vermoedelijken duur der dagelijksche marschen in het aantal te houden rustdagen, teneinde in verband met die gegevens de voor den tocht meest doelmatige rations te kunnen medegeven (zie § 18).

Mede overtuigt hij zich of — en zoo ja op welke wijze — de colonne berichten zal kunnen zenden en men aan de uitrukkende colonnes aanvulling van de voorraden zal kunnen doen toekomen.

§ 164. Uit de ontvangen gegevens moet hij

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

beoordeelen, welk personeel voor den verplegingsdienst noodzakelijk zal zijn; dus of een Intendance-officier ter beschikking van den colonnecommandant moet worden gesteld, dan wel of de zorg voor de verpleging aan een der kwartiermeesters van de colonne kan worden opgedragen; of er waarschijnlijkheid bestaat, dat de colonne verschillende bivaks gelijktijdig zal betrekken en daarvoor afzonderlijk administratief personeel zal noodig zijn.

Voor het beheer van den mede te nemen vivresvoorraad wordt zoo mogelijk steeds een magazijnmeester aan de colonne toegevoegd.

§ 165. Is het noodzakelijk, dat door die colonnes van de gewone voedingswijze zal moeten worden afgeweken, dan doet de Intendant daartoe de noodige voorstellen aan den bevelhebber, tevens inhoudende de wijze, waarop de voeding kan worden geregeld, waarvoor alsdan schaftorden worden samengesteld en c. q. door den bevelhebber goedgekeurd.

Hiervan ontvangen de troepen te goeder tijd mededeeling.

§ 166. De mede te nemen vivresvoorraad en het materiëel worden nu berekend en daarvan,

PERPUSTAKAAN NASIONAL REPUBLIK INDONESIA

zoomede van de wijze van verpakking, aan den magazijnmeester (en c. q. den aannemer) opgaaf gedaan.

Het verdient veelal aanbeveling eene kleine hoeveelheid reservevoorraad vivres mede te voeren.

De totalen der hoeveelheden vivres worden in overeenstemming met de in de verpakkingsnota aangegeven wijze van emballeering afgerond.

§ 167. Worden runderen medegevoerd, dan zal in den regel een kleine voorraad geconserveerd vleesch worden medegegeven, om de troepen van vleesch te kunnen voorzien in gevallen, dat door te late aankomst in een bivak als anderszins slachten niet mogelijk is.

Voorts zal, indien toezending op geregelde tijden van versch brood van uit het vaste bivak aan de uitgerukte troepen niet mogelijk is, voor den eersten dag — of de eerste twee dagen — versch brood en voor de volgende dagen dubbel gebakken of hard brood worden medegegeven.

§ 168. De Intendant berekent, met inachtneming van de hem overeenkomstig de §§ 162 en 163 verstrekte gegevens, de hoeveelheid transportmiddelen, welke voor den verplegingsdienst noodig

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

zijn en vraagt deze zoomede de voor den dienst in het magazijn en voor het geleiden der runderen benoodigde koelies of dwangarbeiders bij den Chef van den Staf aan.

Een vlugge verpleging van den troep wordt in de hand gewerkt door voor laatstbedoelde diensten vaste ploegen te bestemmen, dus personen, die de verpakkingswijzen der levensmiddelen kennen en met de werkwijze in de slachterij op de hoogte zijn.

Aan hen wordt tevens de verzorging der runderen opgedragen.

§ 169. Zoo noodig ontwerpt de Intendant eene nota voor de verpleging en biedt deze den bevelhebber ter goedkeuring aan.

De inhoud der goedgekeurde nota wordt ter opvolging aan de troepen medegedeeld.

De verplegingsofficier geeft dagelijks aan welk ration moet worden gefourageerd.

§ 170. Voor de menageindeeling van het tot den verplegingsdienst behoorende en daaraan toegevoegde personeel wordt gezorgd.

§ 171. Het personeel van den verplegingsdienst bij de colonne ontvangt van den Intendant de

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

noodige instructiën, ook ten aanzien van de wijze, waarop c. q. de aanvulling der voorraden zal geschieden.

§ 172. Zoodra de colonne vertrokken is, rust de zorg voor de goede verpleging der troepen, enz. — met inachtneming van hetgeen hieromtrent in het vorige hoofdstuk is bepaald — op den Intendant dier colone of dengene, die als zoodanig fungeert.

Deze houdt van af het oogenblik van vertrek een dagboek aan, waarin alles, wat op zijn gebied merkwaardigs voorvalt, wordt vermeld.

Van dit dagboek zendt hij bij elke gelegenheid een afschrift aan den Intendant der expeditionnaire troepen.

§ 173. Het aantal benoodigde dragers voor de vivres en voor het kookgereedschap voor deze dragers wordt berekend door toepassing van de formule:

$$x = \frac{n\,(ab + cd + ef + gh) + i}{v - (nj + 0{,}5)}$$

waarin:

a. het aantal personen, die levensmiddelen tegen betaling uit den medegevoerden voorraad kunnen ontvangen;

b. het gewicht van de door de sub *a* bedoelde personen vermoedelijk te ontvangen levensmiddelen per dag. In den regel te stellen op het gewicht van een ration voor een Europ. militair vermeerderd met 2,2 K.G. voor den wijn;

c. het aantal Europeesche militairen en de als zoodanig gevoed wordende personen;

d. het bruto gewicht van het ration voor de sub *c* bedoelde personen;

e. het aantal inlandsche militairen en de als zoodanig gevoed wordende personen;

f. het bruto gewicht van het ration voor de sub *e* bedoelde personen;

g. het aantal mandoers en koelies van de gevechts- en bagagetreinen, niet tot het dragen van vivres en van het kookgereedschap der vivreskoelies aangewezen;

h. het bruto gewicht van het ration voor de sub *g* bedoelde personen;

i. het bruto gewicht der vivres, welke worden medegevoerd, boven en behalve het volgens tarief of schaftorde aankomende; zooals wijn en ververschingen voor de ambulance, gaba voor de paarden, enz.;

j. h + 0.10 K.G., zijnde het gewicht van het ration voor koelies, vermeerderd met het aandeel

PERPUSTAKAAN NASIONAL REPUBLIK INDONESIA

van elken koelie in het gewicht der vivres van het over hen gestelde opzichtvoerend personeel;

n. het aantal dagen;

v. de eenmansvracht (± 20 K.G.);

x: geeft dan het aantal benoodigde dragers, waarbij te voegen, voor elke 25 dragers 1 mandoer, bovendien voor elke 50 dragers 1 ongegradueerde, voor 100 koelies 1 Amb. (Inl.) sergeant of 1 Europ. korporaal en voor 250 koelies 1 Europeesch onderofficier.

§ 174. Ter toelichting van het vorenstaande zij aangeteekend, dat blijkens de formule van de eenmansvracht, behalve het gewicht der vivres, nog is afgetrokken 0.5 K.G.

Dit gewicht vertegenwoordigt het aandeel van elken koelie in het voor hem bestemd kookgereedschap.

De onder *d*, *f* en *h* bedoelde bruto gewichten moeten eenigszins ruim berekend worden, teneinde eene kleine reserve te verkrijgen.

Zijn de transportmiddelen echter schaarsch, dan kunnen voor die cijfers de juiste gewichten worden gesteld.

Het verdient aanbeveling om bij den aanvang van elke expeditie, met behulp van de bijlage L[r].

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

F het bruto gewicht van het ration van elken dag volgens schaftorde te berekenen (1) en hiervan aanteekening te houden. Hierbij vooral ook te letten op de omstandigheid of vee wordt medegevoerd, zoodat het gewicht van het ration vleesch dan niet in rekening komt.

Met behulp van de bovenbedoelde gegevens zal het voorts niet moeilijk vallen de eventuëel in stede van dragers benoodigde pikolpaarden te berekenen.

---

(1) Zie als voorbeeld van berekening de bijl. Lett. I.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

HOOFDSTUK XIII.

AANVULLING DER BEHOEFTEN.

---

§ 175. In algemeenen zin kunnen de voorraden op het oorlogsterrein worden aangevuld door:

A. Levering op contract.
B. Aankoop.
C. Toezending van elders.
D. Vorderingen (Requisitiën).
E. Buit.

A. Levering op contract.

§ 176. Bij het sluiten van een contract voor de levering van levensmiddelen op het operatieterrein zullen de algemeene voorwaarden van aanbesteding voor de levering van levensmiddelen enz. als grondslag moeten dienen, zoo noodig aangevuld en gewijzigd in verband met de omstandigheden.

De onzekerheid omtrent allerlei zaken bij den aanvang eener expeditie maakt het raadzaam, geen contract te sluiten voor een onbepaalden of langen tijd, doch den maximum termijn in de

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

voorwaarden op te nemen en deze bijv. te stellen op niet langer dan zes maanden.

Is na afloop van dien tijd de expeditie nog niet beeindigd, dan hebben zich zeker de toestanden scherper geteekend en kunnen de grondslagen voor eene nieuwe overeenkomst met grootere nauwkeurigheid worden vastgesteld.

B. Aankoop.

§ 177. Het aankoopen van levensbehoeften op het oorlogsterrein, zal zich in den regel bepalen tot rundvee, rijst, brandhout, versche groenten, aardappelen, vruchten, eieren, hoenders en dergelijke, doch meestal slechts tot enkele van de genoemde artikelen en tot beperkte hoeveelheden.

Alle leveringen moeten dadelijk tot het volle bedrag contant worden betaald.

Zijn op de plaats zelve de noodige artikelen niet in voldoende hoeveelheden te verkrijgen, dan kunnen deze worden betrokken van nabijgelegen plaatsen, tenzij toezending van elders in het belang van den lande mocht zijn.

C. Toezending van elders.

§ 178. Kan op de hiervoren vermelde wijze niet in de behoeften der troepen worden voorzien, dan

PERPUSTAKAAN NASIONAL REPUBLIK INDONESIA

is het noodzakelijk om, behalve de artikelen welke steeds uit 's lands voorraad worden aangevuld, ook de overige artikelen naar het oorlogsterrein te doen zenden.

Dit zal gewoonlijk geschieden uit een der hoofdplaatsen, waar een Intendanceofficier gevestigd is, die ter zake door den Hoofdintendant van de noodige bevelen wordt voorzien, terwijl de wijze waarop aldaar de voorraden zullen worden verkregen, in elk bijzonder geval nadere regeling vereischt.

Aangezien bij deze wijze van voorziening in de behoeften, de verstrekking aan de troepen van alle benoodigdheden onder eigen beheer blijft, het opschuren en in goeden staat houden in eigen bewaarplaatsen en met lands personeel moet geschieden, terwijl ook de geregelde aanvoer belangrijke kosten veroorzaakt, is eene dusdanige aanvulling van de voorraden minder gewenscht dan de beide voorgaande.

De Intendant bij de expeditionnaire troepen zorgt, dat zijne aanvragen tot aanvulling van den voorraad tijdig worden ingediend, tenzij eene regeling mocht zijn getroffen, waarbij periodiek vooraf bepaalde hoeveelheden worden toegezonden, in welk geval hij alleen intijds kennis geeft van alle noodige wijzigingen in die regeling.

PERPUSTAKAAN NASIONAL

Geschiedt toezending der verplegingsbehoeften op aanvraag, dan zal de Intendant der Expeditie met de autoriteit, die voor de toezending moet zorg dragen, vooraf overeenkomen van welke levensmiddelen en tot welke hoeveelheden steeds een voorraad in gereedheid zal worden gehouden, ten einde aan dringende aanvragen dadelijk te kunnen voldoen (zie § 41).

D. Vorderingen (Requisitiën).

§ 179. In overeenstemming met het beginsel, neergelegd in artikel 52 van het „Reglement betreffende de wetten en gebruiken van den oorlog te land" (Bepalingen omtrent de Krijgsgebruiken enz. blz. 53), kunnen van de bevolking leveringen in natura — en dan steeds tegen betaling — alleen gevorderd worden ter voorziening in de behoeften van de troepen enz. en voor zoover ze in verhouding staan tot de hulpmiddelen van het land.

In den regel zal deze wijze om in de behoeften van den troep te voorzien, slechts voor kleine afdeelingen voldoende opleveren, bij uitzondering zal zij kunnen dienen voor de aanvulling van de voorraden in de magazijnen.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

§ 180. Moet tot vordering worden overgegaan, hetzij tot voorziening in de behoeften van den troep, hetzij tot aanvulling der magazijnen, dan zal de bevelhebber (c. q. troepencommandant), eventueel op voorstel van den Intendant, daartoe doen overgaan en den Intendant van de noodige bevelen voorzien.

Aan het (de) bestuurshoofd(en) wordt medegedeeld, welke artikelen geleverd moeten worden met opgave van de benoodigde hoeveelheid en plaats, dag en uur der levering.

§ 181. De gevorderde artikelen worden dadelijk tot hunne volle waarde betaald; bij gebrek aan geld met bons.

Zoo eenigszins mogelijk moet dit laatste vermeden worden; in elk geval moet van die bons nauwkeurig aanteekening gehouden en de betalingstermijn ruim gesteld worden.

Het toekennen van prijzen beneden de marktwaarde strijdt tegen goedbegrepen eigen belang, zooals de ondervinding heeft geleerd. Onwilligheid in de levering is daarvan het gevolg.

§ 182. Blijven bevolen leveringen uit, dan kan de bevelhebber in de noodzakelijkheid geraken, desnoods met dwangmiddelen, beslag te leggen op hetgeen, waaraan de troep behoefte heeft.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Is de bevolking gevlucht, zoo kan, wanneer zulks noodig is, over hare voorraden beschikt worden ten behoeve der troepen.

In beide gevallen worden zooveel doenlijk de eigenaren schadeloos gesteld op den voet als in § 181 is aangegeven.

§ 183. De Intendant houdt aanteekening van alle gevorderde en in beslag genomen hoeveelheden levensmiddelen, zorgt dat deze behoorlijk in verantwoording worden genomen en zoonoodig de schadeloosstelling geregeld en betaald wordt.

E. Buit.

§ 184. Wat onder buit moet worden verstaan is aangegeven in de Algemeene Order 1907 № 6.

Buit kan slechts een toevallige bate zijn, waarop voor de voorziening in de behoefte van den troep of tot aanvulling van magazijnen niet mag worden gerekend.

Van buit gemaakte voorraden wordt eveneens aanteekening gehouden; voor zoover hem betreft, zorgt de Intendant, dat zij in verantwoording worden genomen.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

HOOFDSTUK XIV.

AANVULLING DER MAGAZIJNEN.

---

§ 185. De aanvulling der verschillende magazijnen op het operatietooneel geschiedt verder uit het stapelmagazijn met transportmiddelen van den algemeenen trein.

Dit kan plaats hebben:

a. bij konvooi;
b. bij aflossing, en
c. bij ontmoeting.

a. Aanvulling bij konvooi.

§ 186. Bij konvooi gaan de beladen transportmiddelen in ééns door van de basis tot de plaats van bestemming en keeren daarna weder terug.

Een nadeel hiervan is, dat een groot verlies aan transportmateriaal te wachten is, doordat menschen en dieren weinig rust hebben.

Deze wijze is bij lange operatielijnen dus niet te verkiezen.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

b. Aanvulling bij aflossing.

§ 187. Bij aflossing wordt de geheele weg in sectiën (etappen) verdeeld en werken dezelfde transportmiddelen in evenveel sectiën, steeds op hetzelfde gedeelte van den weg; in het heengaan beladen, in 't teruggaan onbeladen, tenzij met enkele goederen, die naar de basis worden teruggezonden.

Op deze wijze transporteerende, worden de krachten minder verbruikt en heeft men bij plaatselijk ingehuurde koelies meer medewerking te verwachten, omdat ze nabij hunne woningen blijven; het transport vereischt evenwel véél toezicht, want van post tot post moet worden nagegaan hoe gewerkt wordt en wààr verandering of verbetering noodig is.

Bij de indeeling in sectiën en verdeeling der transportmiddelen, houde men rekening met de moeilijkheden van den weg en den aard van de communicatielijn, zoodat de te stationneeren transportmiddelen in de verschillende sectiën het meeste nut kunnen afwerpen.

c. Aanvulling bij ontmoeting.

§ 188. Het transport bij ontmoeting is slechts een wijziging van het voorgaande.

Hierbij gaan twee afdeelingen van het transport gelijktijdig op weg; de opvoerende b e l a d e n, de andere o n b e l a d e n, tenzij met enkele goederen die naar de basis worden teruggezonden; bij ontmoeting worden de vrachten overgegeven en keeren de transportmiddelen terug.

Het is duidelijk, dat men zich bij deze wijze van transport strikt te houden heeft aan vóóraf gegeven bevelen, opdat een transport niet te vergeefs in den marsch wordt gezonden.

Bestaat er telegraphische-, telephonische-, heliographische- of andere optische gemeenschap tusschen de etappeplaatsen, dan wordt daarvan uit den aard der zaak ook partij getrokken, om in tijds mededeelingen in het belang van den transportdienst te doen.

Het transport met etappes is ook daarom beter dan een bij konvooi, omdat de koelies hunne eigen benoodigdheden niet te dragen hebben; zij komen elken dag terug in een goed verblijf met droge ligging, hun eten kan in den tusschentijd worden bereid en voor hunne gezondheid en zindelijkheid kan beter worden gezorgd.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

HOOFDSTUK XV.

VERPLICHTINGEN VAN DE VERSCHILLENDE VERPLEGINGSOFFICIEREN.

A. De Kwartiermeesters.

§ 189. De administratie te velde wordt gevoerd overeenkomstig de zeventiende afdeeling van de instructie voor het voeren der administratie bij korpsen en garnizoenen.

Uit den aard der zaak komt de kwartiermeester in zijne hoedanigheid van „verplegingsofficier" meer op den voorgrond dan in het garnizoen.

Het fourageeren door de compagnieën heeft gewoonlijk onder zijne leiding plaats bij het magazijn, hem door den Intendant aangewezen.

§ 190. Neemt zijn korps een afzonderlijke stelling op het operatietooneel in, dan kan hem óók het beheer over de voorraden, welke aan dat korps werden medegegeven, worden opgedragen.

Hij behoort dan nauwkeurig aanteekening te houden van alle ontvangsten en verstrekkingen

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

door hem gedaan, ook ten behoeve van troepen, welke niet bij hem in administratie zijn, om het ontvangene en verstrekte in verband met de omstandigheden met deze troepen zoo spoedig mogelijk te kunnen verrekenen, ten einde verwarring in de administratie te voorkomen.

§ 191. Mocht, na afloop van een vermoeienden marsch of na een gevecht, in het bivak aankomende, geen gelegenheid bestaan voor de compagnieën en detachementen, om behoorlijke bons voor het ontvangen van levensmiddelen op te maken, dan verstrekt de kwartiermeester het noodige en houdt daarvan nauwkeurig aanteekening in zijn notitieboekje en doet die aanteekening door den officier van den dag onderteekenen.

§ 192. Kan hij ten gevolge van de bewegingen van den troep, of door het niet tijdig ontvangen van de vereischte bescheiden van de compagnieën en detachementen, zijne administratie niet geregeld bijhouden, dan is hij verplicht te zorgen, dat het bijwerken zoodra mogelijk geschiedt.

Hij tracht door nauwkeurige aanteekeningen, zijn geheugen te hulp te komen.

§ 193. Zijne aandacht wordt speciaal gevestigd

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

op de artikelen 214 en 215 van de korpsinstructie en op de algemeene order 1903 N° 161, regelende zijne bemoeienis ingeval van overlijden van Europeesche of daarmede gelijkgestelde militairen op marsch, te velde of op plaatsen, waar de lijken niet ter begraving in de militaire hospitalen kunnen worden opgenomen, of deze opneming om bijzondere redenen niet heeft kunnen plaats vinden.

Hij draagt zorg de noodige gedrukten voor het opmaken der vereischte akten, aangiften en kennisgevingen in voorraad te hebben.

§ 194. Hij zorgt steeds voorzien te zijn van de noodige fondsen in zoodanige specie, dat hij in staat zal zijn om alle voorkomende betalingen te doen.

§ 195. Hij voert het noodzakelijk gedeelte van zijn archief met de noodige gedrukten, tarieven, reglementen, enz., overal mede, waartoe hij gebruik maakt van het administratiekistje, hetwelk hem door den kleinen staf wordt afgestaan.

B. De Magazijnmeester.

§ 196. Zijne verplichtingen als beheerder zijn omschreven in de „Regelen voor het beheer van het materiëel bij het Departement van Oorlog".

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

§ 197. Voortvarendheid, praktische zin, groote ijver en zeer veel belangstelling in zijnen dienst, moeten bij hem om den voorrang strijden. Niets mag hem te veel zijn en elk oogenblik moet hij gereed zijn, om hetgeen van hem in zijnen dienst wordt gevorderd, met onverflauwde belangstelling te volbrengen.

Bij de keuze voor deze betrekking zal in het bijzonder ook gelet worden op physieke geschiktheid, die den magazijnmeester in staat moet stellen, om het hoofd te bieden aan den afmattenden arbeid en de buitengewone krachtsinspanning, welke van hem verlangd worden.

Van zijne goede zorgen en accuratesse hangt voor een groot deel de goede troepenverpleging af. Vergissingen bij verzendingen mogen niet kunnen voorkomen.

§ 198. Zoodra hij van den Intendant de opdracht ontvangt om vivres of materiëel voor verzending gereed te maken, zal hij met den meesten spoed daaraan gevolg geven en er voor zorgen, dat alles op den bepaalden tijd en op de aangegeven wijze is verpakt en dat in geen geval vivres of conserven worden medegegeven, waarvan hij niet volkomen zeker is, dat ze in bekwamen staat verkeeren.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Hij zorgt voor de te doene verstrekkingen en zendingen steeds de noodige emballageëffecten beschikbaar te hebben.

§ 199. Bij magazijnen van eenigen omvang moet hij kunnen beschikken over het noodige administratief kader, zoowel voor het voeren van zijne administratie als voor het houden van toezicht en contrôle over de werkzaamheden.

Zijne magazijnsbedienden moeten bekend zijn met de benaming der verschillende soorten van materiëel en met de wijze van onderhoud en opslegging daarvan; hij moet over personen kunnen beschikken, die met de weegschaal kunnen omgaan; die in staat zijn om kisten, vaten en balen binnen den kortst mogelijken tijd zoodanig te openen, dat die emballage nog voor verder gebruik kan dienen; die op de hoogte zijn van de wijze van gereedmaken van vrachten voor uitrukkende colonnes.

Zoo eenigszins mogelijk moeten hem vaste ploegen magazijnskoelies of dwangarbeiders worden toegevoegd.

Naar den omvang zijner werkzaamheden moeten hem een of meer geschikte, vertrouwde mandoers ten dienste staan.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

C. De administrateur van een veldhospitaal of ziekenschip.

§ 200. De taak van den administrateur van een veldhospitaal of ziekenschip is omschreven in de „Instructie voor het voeren der administratie bij de militaire ziekeninrichtingen".

§ 201. Wanneer na afloop van gevechten of vermoeiende marschen zieken of gewonden worden opgenomen, zonder voorzien te zijn van het hospitaal-biljet, zal hij alles in 't werk stellen om die bescheiden zoo spoedig mogelijk te verkrijgen, daar die stukken voor eene geregelde administratie onmisbaar zijn.

Bij de spoedige en veelvuldige evacuatiën ontstaat bij gemis daarvan verwarring, welke zich voortplant bij de administratie der groote hospitalen.

Hij behoort dan ook van dergelijke personen onverwijld de stamboek- of andere nummers waaronder zij bekend staan, op te nemen en te trachten hunne namen te weten te komen, zoomede tot welk korps zij behooren.

Heeft hij geen andere gegevens, dan worden die lijders voorloopig onder het stamboek- of ander nummer in de boeken ingeschreven.

PERPUSTAKAAN NASIONAL REPUBLIK INDONESIA

§ 202. Hij moet zorg dragen te allen tijde het noodige in gereedheid te hebben, om de aangebrachte patiënten naar behooren te kunnen opnemen en verplegen.

§ 203. Kunnen bij evacutiën geen afschriften van de hospitaal-biljetten worden medegegeven, zooals artikel 28 der instructie voorschrijft, dan geeft hij nominatieve lijsten mede, waarop alle hem bekende gegevens zijn ingevuld.

Komen de biljetten daarna in zijn bezit, dan zal hij de vereischte afschriften alsnog zoo spoedig mogelijk nazenden.

§ 204. Hij draagt naar zijn vermogen zorg, dat daar, waar geene veldrustkamer aanwezig is, bij evacuatie van zieken, de hun toebehoorende goederen worden mede gezonden.

(Zie voorts Afd. B Hoofdstuk II van den leidraad stafdienst voor het Ned.-Ind. Leger).

D. De beheerder van de krijgskas.

§ 205. De krijgskas is bestemd tot het doen van betalingen van algemeenen aard, als gelden ter nadere verrekening aan de verschillende administratiën, aankoop van levensmiddelen en der-

PERPUSTAKAAN NASIONAL REPUBLIK INDONESIA

gelijke (zie Instructie Gewestelijke Intendanten, artikel 103).

§ 206. De krijgskas wordt beheerd door een Officier van de Militaire Administratie, onder toezicht van den Chef der intendance te velde (artikel 104, 2e alinea, als voren).

§ 207. De „Instructie voor het voeren der administratie bij korpsen en garnizoenen" is, voor zooveel toepasselijk, voor het beheer der krijgskas van kracht (artikel 104, 1e alinea, als voren).

§ 208. Op den 1en van iedere maand dient de beheerder een opgaaf in aan den Intendant der expeditionnaire troepen, van de totale bedragen der in de afgeloopen maand gedane betalingen en ontvangsten, ten einde die autoriteit in staat te stellen, om in overeenstemming met artikel 24 van de „Instructie voor de Gewestelijke Intendanten", zijne opgave van het bedrag, dat vermoedelijk in de eerstvolgende d r i e maanden van maand tot maand benoodigd zal zijn, te kunnen indienen, hetzij aan den Hoofd-Intendant der Militaire Administratie dan wel aan zoodanige autoriteit, als hem door dezen zal worden aangewezen.

PERPUSTAKAAN NASIONAL REPUBLIK INDONESIA

Op de aanvraag om fondsen, wordt aangeteekend in welke muntsoort de aangevraagde som moet worden toegezonden.

§ 209. Alle gelden, welke ten behoeve van de krijgskas van elders worden aangebracht, worden in ontvangst genomen met inachtneming van het bepaalde in het Reglement op het verzenden, vervoeren en ontvangen van 's Lands gelden. (Bijblad N° 274, zie ook de Bijbladen 777, 1283, 2310 en 3887).

De Intendant zorgt in het bezit te zijn van vorenbedoelde bijbladen, danwel afschriften of uittreksels daarvan, teneinde de personen, die met het verzenden of in ontvangst nemen van gelden worden belast, gelegenheid te geven zich met de op dien dienst betrekking hebbende bepalingen op de hoogte te stellen.

E. De kwartiermeester bij den algemeenen trein.

§ 210. De kwartiermeester van den algemeenen trein voert de administratie op gelijke wijze, als voor de kwartiermeesters van korpsen en garnizoenen is bepaald. (Zie § 113).

PERPUSTAKAAN NASIONAL REPUBLIK INDONESIA

HOOFDSTUK XVI.

ONTBINDING DER TROEPENMACHT.

---

§ 211. Wanneer de troepenmacht ontbonden wordt en naar hare garnizoenen terugkeert, worden door de compagnieën, enz. — met uitzondering van de artikelen, welke uit het vredesgarnizoen zijn medegenomen (zie §§ 46 en 49) — de uit de magazijnen in bruikleen ontvangen kazerneeringsvoorwerpen, fournituren, enz. zoomede de in de ziekenzalen of bij geneeskundige sectiën aanwezige artikelen ingeleverd.

De verschillende magazijnen worden opgeheven door overgave van de restanten vivres en materialen aan het magazijn op den operatiebasis dan wel aan een ander door den Intendant aan te wijzen magazijn.

In den regel worden bij den last tot terugkeer omtrent de bestemming dier voorraden aanwijzingen van hoogerhand ontvangen.

In elk geval wordt het materiëel dat de kosten van terugzending niet meer waard is, overeenkomstig de voorschriften opgeruimd.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

§ 212. Ieder officier of onderofficier van de Militaire Administratie in eene zelfstandige betrekking geplaatst, zorgt dat hij in het bezit blijft van zijn archief en de onder zijne berusting zijnde verantwoordingstukken en verdere administratieve bescheiden, om na aankomst in het garnizoen, dadelijk daarover te kunnen beschikken.

§ 213. De nog in de kassen van de kwartiermeesters, enz., aanwezige fondsen, worden, tenzij anders mocht worden bepaald, overgestort in de krijgskas.

Bij vervoer van de krijgskas wordt in acht genomen het bepaalde in het reglement op het verzenden, vervoeren en ontvangen van 's lands gelden (zie § 209).

§ 214. Bij terugkeer over zee geschiedt de inhuur van schepen als is aangegeven in Hoofdstuk II hiervoren.

§ 215. Zij, wier functiën door de ontbinding der troepenmacht worden opgeheven, zooals: de beheerder van de krijgskas, de administrateurs der veldhospitalen en hospitaalschepen, de magazijnmeester, de kwartiermeester bij den algemeenen trein, enz., zorgen voor de spoedige indiening

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

van hunne geldelijke en materiëele verantwoordingen.

§ 216. Blijven na de ontbinding der expeditie, bezettingstroepen achter, dan wordt de verpleging daarvan geregeld naar de omstandigheden, hetzij van hooger hand dan wel voorloopig door den bevelhebber, waartoe desvereischt de Intendant de noodige voorlichting verschaft of de daartoe strekkende voorstellen den bevelhebber aanbiedt.

Vivres en materiëel worden naar behoefte achtergelaten, terwijl met het ter plaatse niet benoodigde wordt gehandeld als in § 211 is aangegeven.

§ 217. Zoo noodig voorziet de Intendant den hoogsten of oudsten der achterblijvende officieren of onderofficieren van de Militaire Administratie van eene, met goedvinden van den bevelhebber opgemaakte, voorloopige instructie, waarvan den Hoofdintendant een afschrift wordt aangeboden.

§ 218. Omtrent de bestemming van het archief van den Intendant en van de opgeheven administratiën, wordt door den Hoofdintendant het noodige geregeld.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Blijven bezettingstroepen achter dan worden die archieven ingeleverd bij den Intendant, onder wiens ressort die troepen zijn gebracht.

§ 219. De Intendant maakt zijn bij afd. B, § 11 van den Leidraad Stafdienst voor het Ned.-Ind. Leger bedoeld algemeen rapport zoo spoedig mogelijk op en biedt dit den afgetreden bevelhebber ter verdere behandeling aan.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

HOOFDSTUK XVII.

MAGAZIJNSCHIP.

§ 220. Bij overzeesche expeditiën kan het van veel nut zijn ten behoeve van de troepenmacht een schip in dienst te stellen, z.g. vivres- of magazijnschip (zie § 145) waarin alle verplegingsbehoeften bijeengebracht kunnen worden en het welk als zoodanig het aan den wal op te richten hoofddepôt van levensmiddelen, materialen, enz., kan vervangen.

Hierdoor wordt het groote voordeel verkregen, dat:

op de ingehuurde transportschepen slechts weinig materialen behoeven te worden gelaten en deze dus na de landing der troepen spoedig gelost en weder ter beschikking der reederijen gesteld kunnen worden;

op den dag der landing slechts die hoeveelheden vivres aan land behoeven te worden gebracht, welke voor dien dag en voor de behoefte der eerstvolgende dagen noodig zijn;

het Hoofddepôt der voorraden gemakkelijk kan worden verplaatst;

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

in de magazijnen aan den wal slechts zooveel behoeft aanwezig te zijn als voor de dadelijke behoefte noodig is en aanvulling dier magazijnen geleidelijk kan plaats vinden;

alle van buiten aangevoerde artikelen op het magazijnschip kunnen worden overgeladen en met de lossing daarvan dus niet behoeft te worden gewacht indien getij, dan wel branding op de kust, het dadelijk aan wal brengen belet.

§ 221. Voor magazijnschip zal veelal een oud zeilschip kunnen worden gebezigd.

Het moet zooveel laadruimte aanbieden, dat daarin de tot de verschillende wapens en diensten behoorende voorraden naar behooren kunnen worden opgeschuurd en steeds zonder veel moeite, elk gewenscht voorwerp te voorschijn kan worden gehaald.

Een gedeelte moet tot logies voor magazijnspersoneel en scheepsvolk kunnen worden ingericht. Gelegenheid tot koken behoort aanwezig te zijn.

Het schip moet voorts van de noodige debarkementsmiddelen zijn voorzien.

§ 222. Is door bemiddeling van het Departement van Marine, dan wel door inhuur de beschik-

PERPUSTAKAAN NASIONAL REPUBLIK INDONESIA

king over een schip verkregen, dan zal, alvorens met het inladen der verplegingsbehoeften wordt overgegaan, de bestemming der verschillende ruimen worden aangewezen.

Het schip zal alzoo worden verdeeld in een magazijn voor:

de Militaire Administratie,
de Artillerie,
de Genie en
den Geneeskundigen Dienst,

terwijl mede een gedeelte zal worden bestemd voor de veldrustkamer en voor de voorraden der cantine.

§ 223. Voor het beheer der voorraden wordt door elk wapen of elken dienst het benoodigde personeel aangewezen.

§ 224. Voor de werkzaamheden aan boord worden, indien daarin niet door de Marine of door de reederij, waaraan het schip behoort, wordt voorzien, de noodige inlandsche matrozen en een serang ingehuurd.

De leiding der nautische aangelegenheden wordt aan personeel der Marine opgedragen.

§ 225. De oudste of hoogst in rang zijnde be-

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

heerder wordt met de algemeene leiding belast; hem wordt eene instructie uitgereikt.

Deze instructie zal o. a. regelingen bevatten omtrent:

de te nemen maatregelen voor de goede orde en de zindelijkheid aan boord;

de verhouding van den beheerder tot den met de nautische aangelegenheden belasten persoon;

de wijze, waarop in de voeding van militairen en scheepsvolk en c. q. in de verpleging van zieken, moet worden voorzien;

de maatregelen, welke ter voorkoming of in geval van brand moeten worden genomen;

het doen van rondes door het schip.

De beheerder zal zich van inmenging in aangelegenheden, de navigatie betreffende, hebben te onthouden.

§ 226. Zijn de ruimen, bestemd voor den dienst der Militaire Administratie, aangewezen, dan zal worden nagegaan op welke wijze het magazijn het best kan worden ingericht.

Aangezien het voor het vast op het water liggen van het schip noodig is, dat de zwaarste artikelen in de onderste ruimen, de lichtere voorwerpen in de bovenste ruimen of op het dek worden geplaatst, zal de Intendant den raad inwinnen

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

van dengene, die met het stuwen van het schip is belast.

Voor de verschillende verplegingsbehoeften als vivres, kleeding, fournituren, verlichtingsmiddelen, enz., zullen zoo mogelijk afzonderlijke ruimen of gedeelten daarvan worden bestemd.

Wijn en jenever moeten zoo mogelijk afgescheiden van de overige artikelen, in een goed afsluitbaar ruim kunnen worden opgeborgen.

§ 227. Ten einde een gemakkelijk overzicht te hebben van hetgeen in de verschillende ruimen geborgen is, zal een laadplan worden opgemaakt.

De bestemming van elk ruim wordt daarop aangegeven. De kisten worden van een doorloopend nummer voorzien en op het laadplan de nummers der kisten aangegeven.

Een afzonderlijke staat toont aan, wat in elke kist is geborgen.

§ 228. Zoo noodig, en indien zulks zonder te groote bezwaren kan geschieden, worden meerdere afscheidingen, toegangen en losgelegenheden gemaakt.

§ 229. Het laden moet steeds onder toezicht van een deskundige geschieden.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

§ 230. Indien het schip niet voorzien is van een bakkersoven van zoodanige capaciteit, dat daarin voldoende brood voor den troep kan worden gebakken, dan zal, zoo de inrichting van het schip zulks toelaat, op eene geschikte plaats, bijv. op het dek of op een der kombuizen, een bakoven worden opgesteld.

Het bakkersbedrijf kan dan gedurende de reis naar het operatietooneel in gang worden gezet om de troepen, onafhankelijk van de oprichting eener bakkerij aan den wal, reeds van den eersten dag af aan, van versch brood te voorzien.

Steeds zal de oven vóór het vertrek van het schip worden beproefd.

§ 231. Worden runderen op het magazijnschip overgevoerd, dan moet voor die dieren een voorraad fourage en drinkwater worden medegenomen, terwijl er voor de dieren eene goede gelegenheid moet bestaan, om gemakkelijk op het schip te komen en dit te verlaten.

Het verdient aanbeveling steeds alle aan boord aanwezige watertanks vóór het vertrek te doen vullen, ten einde de troepen, indien bij de landing niet dadelijk water gevonden wordt, van het noodige te kunnen voorzien.

De beheerder, belast met de algemeene leiding,

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

zal steeds zijne volle aandacht aan de hoeveelheid drink- en waschwater wijden en intijds voor de aanvulling daarvan zorg dragen (door overname van andere schepen b.v.).

§ 232. Het in dienst stellen van een magazijnschip brengt in het in de vorige hoofdstukken behandelde omtrent de uitrusting der expeditie geene wijziging.

Het benoodigde voor dadelijk gebruik bij- en na de landing zoomede hetgeen voor de behoefte der eerste dagen is bestemd, wordt ook nu op de troepenschepen ingeladen (zie §§ 22 en 109).

§ 233. Het magazijnschip wordt door een der beschikbare en daarvoor geschikte schepen naar het landingspunt gesleept.

Alsdan geankerd, heeft lossing van de benoodigde artikelen plaats door gebruikmaking van de tot het magazijnschip behoorende debarkementsmiddelen en zoo noodig met materiaal van ter kuste aanwezige oorlogs- of gouvernementsstoomschepen.

Voor een goeden gang van zaken kan het noodig zijn aan het magazijnspersoneel een ploeg vrije koelies of dwangarbeiders toe te voegen.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Met de leiding van het debarkement wordt veelal een officier der Marine belast.

§ 234. Zoo mogelijk wordt door het plaatsen van seinposten eene verbinding tusschen het magazijnschip en den wal tot stand gebracht.

§ 235. Bij ontbinding der expeditie en terugkeer der troepen naar de vaste garnizoenen, geven de beheerders der magazijnen aan den wal hunne voorraden aan den beheerder van het magazijnschip over.

Dit schip wordt, zoodra alle voor eventuëel achterblijvende bezettingstroepen niet benoodigde vivres en materialen zijn ingeladen, gesleept naar de plaats, waar de restanten, volgens van hooger hand ontvangen bevelen, moeten worden gelost.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

BIJLAGEN.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

BIJLAGE LETTER A.

STERKTESTAAT

DER

TROEPENMACHT.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Staven, Korpsen en Diensten.	Officieren, Onderluitenants en Adj.-onderofficieren.	Mindere militairen.			Civiele personen.	Bedienden.	Dwangarbeiders.	Vrijgekochten.	Vrouwen.	Kinderen.	Muildieren en paarden inh. oorsprong met taille minder dan 1.57 M.	Paarden uith. oorsprong en paarden inh. oorsprong met taille van 1.57 M. en hooger.	Treinpaarden.
		Europeanen.	Afrikanen en Amboineezen.	Inlanders.									
Hoofdkwartier.													
Commando.													
Generale staf. . . .													
Topogr. dienst. . . .													
Geneesk. dienst . . .													
Infanterie.													
10e Bataljon													
Staf													
1e Compagnie . . .													
2e Compagnie . . .													
3e Compagnie . . .													
4e Compagnie . . .													
Geneesk. sectie . . .													
12e Bataljon													
Staf													
1e Compagnie . . .													
2e Compagnie . . .													
3e Compagnie . . .													
4e Compagnie . . .													
Geneesk. sectie . . .													
Cavalerie													
Artillerie													
Genie													
Intendance													
Algemeene trein . . .													
Veldrustkamer													
Geneesk. sectie gecomb. troepen													
Veldhospitaal.													
Totaal.													

PERPUSTAKAAN NASIONAL REPUBLIK INDONESIA

BIJLAGE LETTER **BB.**

SCHAFTORDE

VOOR

EUROPEANEN, AFRIKANEN EN AMBOINEEZEN.

....., den ..... 19 .

De Intendant

Goedgekeurd,
De Bevelhebber der Expeditie.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

VOEDINGSWIJZE VOOR EUROPEANEN,

Te verstrekken rations per week.	Voor 's landsrekening te verstrekken.															
	Azijn Lr.	Boter K.G.	Brandhout M³.	Brood versch of hard K.G.	Bruine boonen K.G.	Gebraden gehakt K.G.	Gerookt spek (*a*) K.G.	Groene erwten K.G.	Koffie gemalen K.G.	Petroleum Lr.	Rundvleesch versch of gec. in blik K.G.	Rijst K.G.	Thee (*b*) K.G.	Volksspijs K.G.	Zout K.G.	Kaas, Kom. of Z. M. K.G.
A. 2 ×	Dagelijks 0.005.			Dagelijks 0.20.	—	(*c*) 0.12	—	—	Dagelijks 0.024.	Dagelijks 0.015.	0.20	0 25	Dagelijks 0.005.	0.75	Dagelijks 0.025.	0.05
B. 3 ×		Dagelijks 0.02.	Dagelijks 0.003.		—	0.06	—	—			0.375	0 50		—		—
C. 1 ×					—	—	0.15	0.225			0.20	0.20		—		0.04
D. 1 ×					0.30	—	0.20	—			0.20	0 20		—		—
Totaal per week.	0.035	0.14	0.021	1.40	0.30	0.42	0.35	0.225	0.168	0.105	1.925	2.40	0.035	1.50	0.175	0.14

(*a*) Bij verstrekking van versch varkensvleesch wordt voor 0.15 K.G.
(*b*) Bovendien kan dagelijks nog op geneeskundig certificaat worden
(*c*) Kan vervangen worden voor eene equivaleerende hoeveelheid versch
N.B. Als regel geldt, dat voor troepen op marsch de voedingswijzen vroegtijdig betrokken wordt.

PERPUSTAKAAN NASIONAL REPUBLIK INDONESIA

AFRIKANEN EN AMBOINEEZEN.

Tegen betaling uit 's lands voorraad te ontvangen.								Voedingswijze.		
Kerriepoeder K.G.	Klapperolie versche L.	Peper K.G.	Sambal gec. K.G.	Snertgroenten K.G.	Soepgroenten gedr. K.G.	Uien K.G.	Zeep K.G	Jenever Liter.	Avondmaal voor denzelfden dag.	Ontbijt voor den volgenden dag.	Morgenmaal voor den volgenden dag.
	Dagelijks 0.001.			—	0.003				Volksspijs en gehakt.	Brood, boter, koffie, Kom. of Z. M. kaas.	Soep, rijst, enz.
	Dagelijks 0.015.			—	0.003				Rijst, sambal, gebraden vleesch.	Brood, boter, koffie, gebraden gehakt.	Soep, rijst, enz.
	Dagelijks 0.001.			0.035	0.003				Erwtensoep, varkensvleesch of gerookt spek.	Brood, boter, koffie, Kom. of Z. M. kaas.	Soep, rijst, enz.
	Dagelijks 0.002.			—	0.003				Bruine boonen, varkensvleesch of gerookt spek.	Brood, boter, koffie, gerookt spek.	Soep, rijst, enz.
0.007		0.105	0.014	0.035	0.021	0.105	0.21	0.35			

gerookt spek 0.1875 K.G. varkensvleesch ontvangen.
verstrekt.
rund- of varkensvleesch.
C en D alleen worden gevolgd op rustdagen en op dagen dat het bivak

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

BIJLAGE LETTER C.

SCHAFTORDE

VOOR

INLANDSCHE MILITAIREN EN DWANGARBEIDERS.

....., den ..... 19 .
De Intendant

Goedgekeurd,
De Bevelhebber der Expeditie.

PERPUSTAKAAN NASIONAL

VOEDINGSWIJZE VOOR

Te verstrekken rations per week.	Voor 's Lands rekening te verstrekken.												Dendeng K.G.
	Azijn L.	Brandhout M³.	Brasketan K.G.	Gebraden gehakt K.G.	Klapperolie versche L.	Koffie gemalen K.G.	Petroleum L.	Rundvleesch, versch K.G.	Rijst K.G.	Thee K.G. (a).	Zout K.G.		
A. 2 ×	Dagelijks 0.005.	Dagelijks 0.0025.	Dagelijks 0.15.	0.12 (c)	Dagelijks 0.0175.	Dagelijks 0.024.	Dagelijks 0.01.	0.155	Dagelijks 0.55.	Dagelijks 0.005.	Dagelijks 0.025.		0.04 (c)
B. 3 ×				0.06				0.26					—
C. 1 ×				—				0.155					—
D. 1 ×				—				0.155					0.13
Totaal per week.	0.035	0.0175	1.05	0.42	0.1225	0.168	0.07	1.40	3.85	0.035	0.175		0.17

(a) Bovendien kan dagelijks nog op geneeskundig certificaat worden
(b) Of dendeng of gedroogde visch voor ontbijt.
(c) Kan vervangen worden door eene equivaleerende hoeveelheid versch

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

INLANDSCHE MILITAIREN.

Tegen betaling uit 's Lands voorraad te ontvangen.								Voedingswijze.		
Kerriepoeder K.G.	Peper K.G.	Sambal geconserveerde K.G.	Soepgroenten, gedroogde K.G.	Suiker, Javaansche (goela djawa) K.G.	Uien K.G	Visch gedroogde K.G.	Zeep K.G.	Avondmaal voor denzelfden dag.	Ontbijt voor den volgenden dag.	Morgenmaal voor den volgenden dag.
Dagelijks 0.001.	Dagelijks 0,001.	Dagelijks 0.003.	Dagelijks 0.003.	—	Dagelijks 0.015.	(b) 0.05	Dagelijks 0.02.	Rijst, sambal, gebraden gehakt.	Koffie, ketan, sambal, dendeng of gedroogde visch.	Soep, rijst, enz.
0.007	0.007	0.021	0.021	0.14	0.105	0.23	0.14	Rijst, sambal, gebraden vleesch.	Koffie, ketan, sambal, gebraden gehakt.	Soep, rijst, enz.
				0.07		0.18		Rijst, sambal, gedroogde visch.	Koffie, ketan, sambal, Jav. suiker.	Soep, rijst, enz.
				0.07		—		Rijst, sambal, dendeng.	Koffie, ketan, sambal, Jav suiker.	Soep, rijst, enz.

verstrekt.

rundvleesch.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

VOEDINGSWIJZE VOOR

Te verstrekken rations per week.	Voor 's Lands rekening te verstrekken.										Tegen voor	
	Azijn L.	Brasketan K.G.	Gebraden gehakt K.G.	Klapperolie versche L.	Koffie gemalen K.G.	Petroleum L.	Rundvleesch, versch K.G.	Rijst K.G.	Thee K.G. (*a*)	Zout K.G.	Dendeng K.G.	Peper K.G.
A. 2 ×	Dagelijks 0.005.	Dagelijks 0.10.	(*c*) 0.12	Dagelijks 0.015.	Dagelijks 0.02.	Dagelijks 0.01.	0.14	Dagelijks 0.50.	Dagelijks 0.005.	Dagelijks 0.02.	(*b*) 0.04	Dagelijks 0.001.
B. 3 ×			0.06				0.19				—	
C. 1 ×			—				0.14				—	
D. 1 ×			—				0.14				0.13	
Totaal per week.	0.035	0.70	0.42	0.105	0.14	0.07	1.13	3.50	0.035	0.14	0.17	0.007

(*a*) Bovendien kan dagelijks nog op geneeskundig certificaat worden
(*b*) Of dendeng of gedroogde visch voor ontbijt.
(*c*) Kan vervangen worden door eene equivaleerende hoeveelheid versch

PERPUSTAKAAN NASIONAL REPUBLIK INDONESIA

DWANGARBEIDERS.

betaling uit 's Lands raad te ontvangen.						Voedingswijze.		
Sambal geconserveerde K.G.	Soepgroenten, gedroogde K.G.	Suiker, Javaansche (goela djawa) K.G.	Uien K.G.	Visch gedroogde K.G.	Zeep K.G.	Avondmaal voor denzelfden dag.	Ontbijt voor den volgenden dag.	Morgenmaal voor den volgenden dag.
Dagelijks 0.003.	Dagelijks 0.001.	—	Dagelijks 0.01.	(c) 0.05	Dagelijks 0.01.	Rijst, sambal, gebraden gehakt.	Koffie, ketan, sambal, dendeng of gedroogde visch.	Soep, rijst, enz.
		—		—		Rijst, sambal, gebraden vleesch.	Koffie, ketan, sambal, gebraden gehakt.	Soep, rijst, enz.
		0.07		0.18		Rijst, sambal, gedroogde visch.	Koffie, ketan, sambal, Jav. suiker.	Soep, rijst, enz.
		0.07		—		Rijst, sambal, dendeng.	Koffie, ketan, sambal, Jav. suiker.	Soep, rijst, enz.
0.021	0.007	0.14	0.07	0.23	0.07			

verstrekt.

rundvleesch.

PERPUSTAKAAN NASIONAL REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

BIJLAGE LETTER D.

BEREKENINGSTAAT

DER

BENOODIGDE LEVENSMIDDELEN, FOURAGES EN ZIEKENKOST VOOR DE BEHOEFTE GEDURENDE ..... WEKEN.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Ziekenkost. Fourages. Levensmiddelen.

Noodrations.

Benaming der artikelen.	Onmiddellijk bij en na de landing.	In de eerste dagen daarna.	Latere behoeften.	Totaal.	Op welke wijze te verkrijgen.			
					Uit 's Lands voorraad.	Van aannemers	Afzonderlijke contracten.	Aankoop.

PERPUSTAKAAN NASIONAL REPUBLIK INDONESIA

BIJLAGE LETTER E.

BEREKENINGSTABELLEN

VOOR

VIVRES, VOLGENS DE VERSCHILLENDE VOEDINGS-WIJZEN EN DE WEEKRATIONS.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

EUROPEANEN.

Artikelen.	Eenheid.	Aantal rations.									Toelichtingen.
		100	200	300	400	500	600	700	800	900	
Dagelijks benoodigd.											
Azijn	L.										
Boter	K.G.										
Brandhout	M³.										
Brood versch	K.G.										
Jenever	L.										
Koffie gemalen	K.G.										
Petroleum	L.										
Thee	K.G.										
„ op certificaat	„										
Zout	„										
Kerriepoeder	„										
Klapperolie	L.										
Peper	K.G.										
Sambal geconserveerde.	„										
Uien	„										
Zeep	„										
Bovendien volgens: Voedingswijze *A*.											
Gehakt	K.G.										
Rundvleesch versch	„										
Rijst	„										
Volksspijs	„										

PERPUSTAKAAN NASIONAL REPUBLIK INDONESIA

EUROPEANEN.

Artikelen.	Eenheid.	Aantal rations. 100	200	300	400	500	600	700	800	900	Toelichtingen.
Kaas	K.G.										
Soepgroenten gedroogde	„										
Voedingswijze *B.*											
Gehakt	K.G.										
Rundvleesch versch	„										
Rijst	„										
Soepgroenten gedroogde	„										
Voedingswijze *C.*											
Erwten	K.G.										
Rundvleesch versch	„										
Rijst	„										
Spek gerookt	„										
Kaas	„										
Snertgroenten	„										
Voedingswijze *D.*											
Bruine boonen	K.G.										
Rundvleesch versch	„										
Rijst	„										
Spek gerookt	„										
„ voor het ontbijt	„										
Soepgroenten gedroogde	„										

PERPUSTAKAAN NASIONAL REPUBLIK INDONESIA

INLANDERS.

Artikelen.	Eenheid.	Aantal rations.									Toelichtingen.
		100	200	300	400	500	600	700	800	900	
Dagelijks benoodigd.											
Azijn	L.										
Brandhout	M³.										
Brasketan	K.G.										
Klapperolie	L.										
Koffie gemalen	K.G.										
Petroleum	L.										
Rijst	K.G.										
Thee	„										
„ op certificaat	„										
Zout	„										
Kerriepoeder	„										
Peper	„										
Sambal gecons	„										
Soepgroenten gedroogde	„										
Uien	„										
Zeep	„										
Bovendien volgens: Voedingswijze *A*.											
Gehakt	K.G.										
Rundvleesch versch	„										
Dendeng	„										
Visch gedroogde	„										

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

INLANDERS.

Artikelen.	Eenheid.	Aantal rations. 100	200	300	400	500	600	700	800	900	Toelichtingen.
Voedingswijze *B.*											
Gehakt.....	K.G.										
Rundvleesch versch...	„										
Voedingswijze *C.*											
Rundvleesch versch...	K.G.										
Suiker Jav.....	„										
Visch gedroogde.....	„										
Voedingswijze *D.*											
Rundvleesch versch...	K.G.										
Dendeng.....	„										
Suiker Jav.....	„										

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

DWANGARBEIDERS.

Artikelen.	Eenheid.	Aantal rations.									Toelichtingen.
		100	200	300	400	500	600	700	800	900	
Dagelijks benoodigd.											
Azijn	L.										
Brasketan	K.G.										
Klapperolie	L.										
Koffie gemalen	K.G.										
Petroleum	L.										
Rijst	K.G.										
Thee	„										
„ op certificaat	„										
Zout	„										
Peper	„										
Sambal gecons	„										
Soepgroenten gedr.	„										
Uien	„										
Zeep	„										
Bovendien volgens: Voedingswijze *A*.											
Gehakt	K.G.										
Rundvleesch versch	„										
Dendeng	„										
Visch gedroogde	„										

PERPUSTAKAAN NASIONAL REPUBLIK INDONESIA

DWANGARBEIDERS.

Artikelen.	Eenheid.	Aantal rations.									Toelichtingen.
		100	200	300	400	500	600	700	800	900	
Voedingswijze *B.*											
Gehakt.....	K.G.										
Rundvleesch versch...	„										
Voedingswijze *C.*											
Rundvleesch versch...	K.G.										
Suiker Jav.....	„										
Visch gedroogde.....	„										
Voedingswijze *D.*											
Rundvleesch versch...	K.G.										
Dendeng.....	„										
Suiker Jav.....	„										

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

VOOR 100 EUROPEANEN.

Artikelen.	Eenheid.	Aantal weken. 1	2	3	4	5	6	7	8	9	Toelichtingen.
Azijn	L.										
Boter	K.G.										
Brandhout	M³.										
Brood, versch	K.G.										
Bruine boonen	„										
Erwten	„										
Gehakt	„										
Jenever	L.										
Koffie gemalen	K.G.										
Petroleum	L.										
Rundvleesch, versch	K.G.										
Rijst	„										
Spek gerookt	„										
„ voor het ontbijt	„										
Thee	„										
„ op certificaat	„										
Volksspijs	„										
Zout	„										
Kaas	„										
Kerriepoeder	„										
Klapperolie	L.										
Peper	K.G.										
Sambal gecons	„										
Snertgroenten	„										
Soepgroenten gedr	„										
Uien	„										
Zeep	„										

PERPUSTAKAAN NASIONAL REPUBLIK INDONESIA

VOOR 100 INLANDERS.

Artikelen.	Eenheid.	Aantal weken.									Toelichtingen.
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	
Azijn	L.										
Brandhout	M³.										
Brasketan	K.G.										
Gehakt	„										
Klapperolie	L.										
Koffie gemalen	K.G.										
Petroleum	L										
Rundvleesch versch	K.G.										
Rijst	„										
Thee	„										
„ op certificaat	„										
Zout	„										
Dendeng	„										
„ v/h ontbijt	„										
Kerriepoeder	„										
Peper	„										
Sambal gecons	„										
Soepgroenten gedr	„										
Suiker Jav	„										
Uien	„										
Visch gedroogde	„										
„ voor het ontbijt	„										
Zeep	„										

PERPUSTAKAAN NASIONAL REPUBLIK INDONESIA

VOOR 100 DWANGARBEIDERS.

Artikelen.	Eenheid.	Aantal weken.									Toelichtingen.
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	
Azijn	L.										
Brasketan	K.G.										
Gehakt	„										
Klapperolie	L.										
Koffie gemalen	K.G.										
Petroleum	L.										
Rundvleesch versch	K.G.										
Rijst	„										
Thee	„										
„ op certificaat	„										
Zout	„										
Dendeng	„										
„ v/h ontbijt	„										
Peper	„										
Sambal gecons	„										
Soepgroenten gedr	„										
Suiker Jav	„										
Uien	„										
Visch gedroogde	„										
„ v/h ontbijt	„										
Zeep	„										

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

BIJLAGE LETTER F.

STAAT

AANTOONENDE

DE WIJZE VAN VERPAKKING DER MEDE TE VOEREN VIVRES ENZ.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Benaming der artikelen.	Wijze van verpakking.
Azijn-essence	Flesschen gezamenlijk inhoudende 1 Liter
Boonen, bruine	Zakken inhoudende 20 K.G.
Boter	Kistjes, aangevuld met zaagsel en (of) houtwol, inhoudende: 4 blikken à 2 K.G. 4 „ à 1 K.G. 4 „ à ½ K.G.
Idem	Kistjes, als boven, inhoudende: 5 blikken à 2 K.G. 4 „ à 1 K.G.
Idem	Kistjes, als boven, inhoudende: 2 blikken à 2 K.G. 2 „ à 1 K.G. 2 „ à ½ K.G.
Idem	Kistjes, als boven, inhoudende: 2 blikken à 2 K.G. 3 „ à 1 K.G.
Bras ketan	Zakken inhoudende 20 K.G. (in dubbele goeniezakken)
Brood, hard	Blikken inhoudende 10 K.G.
Brood, versch	Zakken, c.q. waterdichte, inhoudende 100 stuks broodjes à 0.2 K.G.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Bruto gewicht per colli.		Netto inhoud per colli.		Toelichtingen.
1.8	KG.	1.—	L.	Te verpakken met peper.
20.50	id.	20.—	KG.	De zak is gemerkt met 2 witte strepen.
20.—	id.	14.—	id.	
20.—	id.	14.—	id.	De planken der kistjes niet dikker dan die van petroleumkisten.
10.50	id.	7.—	id.	
10.50	id.	7.—	id.	
±21.—	id.	20.—	id.	De zak is gemerkt met 1 witte streep.
±11.—	id.	10.—	id.	
21.—	id.	20.—	id.	

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Benaming der artikelen.	Wijze van verpakking.
Dendeng.....	Blikken inhoudende 5 K.G.....
Erwten, groene.....	Zakken inhoudende 20 K.G.....
Gaba.....	Zakken inhoudende 20 K.G..... (in dubbele goeniezakken)
Gehakt, gebraden.....	Pakken van 6 blikken à 1 K.G...
Groenten, snert.....	Pakken van 16 blikken à ½ K.G.
Idem.....	Pakken van 8 blikken à 1 K.G...
Groenten, soep, Julienne..	Pakken inhoudende 15 blikken à 0.50 K.G.....
Jenever.....	Kistjes inhoudende 6 vierk. flesschen.....
Kaas (Leidsche).....	Pakken inhoudende 5 blikken à 3.4 K.G.....
Idem (Z. M.).....	Pakken inhoudende 2 blikken à 4 K.G.....
Kerriepoeder.....	Zie sambal geconserveerde.....
Koffie, gebrande, gemalen.	Pakken van 2 blikken à 3.60 K.G.
Olie, klapper.....	Blikken inhoudende 18 Liter, (oorspronkelijke verpakking) wegende netto 15.65 K.G.....

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Bruto gewicht per colli.		Netto inhoud per colli.		Toelichtingen.
±6.50	KG.	5.—	KG.	Het blik is op de opstaande zijden voorzien van een zwart kruis.
20.50	id.	20.—	id.	De zak is gemerkt met 3 witte strepen.
21.—	id.	20.—	id.	De zak is gemerkt met 4 witte strepen.
9.50	id.	6.—	id.	Groen gevernist.
10.50	id.	8.—	id.	Lichtgrijs geverfd.
±10.—	id.	8.—	id.	
10.25	id.	7.50	id.	Violet gevernist.
20.50	id.	9.—	L.	
20.50	id.	17.—	KG.	
9.—	id.	8.—	id.	Het blik is gemerkt met 1 zwarte streep.
9.—	id.	7.20	id.	15 pakjes van 10 rations van 24 gram.
17.50	id.	18.—	L.	Het blik is gemerkt met 1 zwarte streep.

PERPUSTAKAAN NASIONAL REPUBLIK INDONESIA

Benaming der artikelen.	Wijze van verpakking.
Peper en Azijn-essence. .	Een petroleumblik (met los deksel) inhoudende: 6 zakjes à 1 K.G. peper en flesschen azijn-essence gezamenlijk inhoudende 1 L. . . .
Petroleum	Blikken van 18 Liters wegende netto ± 14.4 K.G. . . . .
Rijst	Zakken inhoudende 20 K.G. . . . . (In dubbele goeniezakken).
Sambal geconserveerde en Kerriepoeder	Pakken van 10 blikken à 0.50 K.G. sambal geconserveerde en 6 blikken à 0.25 K.G. kerriepoeder. . . .
Spek, gerookt	Pakken van 5 blikken à 3 K.G. of 3 blikken à 5 K.G . . . . .
Idem	Pakken van 15 blikken à 1 K.G. .
Suiker, Javaansche.	Blikken inhoudende 10 K.G. . . . .
Thee	Kistjes inhoudende 10 pakken à 1 K.G. of 20 pakken à ½ K.G. (in theelood verpakt) . . . . .
Uien	Kistjes inhoudende 15 K.G . . . . .
Visch, gedroogde.	Blikken inhoudende 6 K.G. (de blikken moeten geheel gevuld zijn).

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Bruto gewicht per colli.		Netto inhoud per colli.		Toelichtingen.
±10.—	KG.	peper 6 azijn-essence 1	KG. L.	
16.25	id.	18.—	id.	
±21.—	id.	20.—	KG.	
±11.—	id.	6.50	id.	
20.—	id.	15.—	id.	
21.—	id.	15.—	id.	
11.—	id.	10.—	id.	
17.—	id.	10.—	id.	
±20.—	id.	15.—	id.	
7,50	id.	6.—	id.	Het blik is op de opstaande zijden voorzien van 2 zwarte kruisen.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Benaming der artikelen.	Wijze van verpakking.
Vleesch, geconserveerd...	Pakken van 11 bussen bereid van 2 K.G.....
Idem.....	Pakken van 5 bussen bereid van 2 K.G.....
Idem.....	Pakken van 10 bussen bereid van 1 K.G.....
Volksspijs.....	Pakken van 3 blikken à 3 K.G...
Idem.....	Pakken van 10 blikken à 0.75 K.G.
Wijn.....	Kistjes inhoudende 9 flesschen....
Zeep.....	Blikken inhoudende 18 K.G. (petroleumblikken) (oorspronkelijke verpakking).....

PERPUSTAKAAN NASIONAL REPUBLIK INDONESIA

Bruto gewicht per colli.		Netto inhoud per colli.		Toelichtingen.
±20.50	KG.	11.—	dubbele bussen	
10.50	id.	5.—	dubbele bussen	Goudgeel gevernist.
10.50	id.	10.—	Enkele bussen	
10.80	id.	9.—	KG.	Lichtgrijs geverfd. Onder de cijfers, aangevende maand en jaar van aanmaak zijn ingeslagen de cijfers: 5 voor zuurkool en aardappelen. 6 voor snijboonen en aardappelen. 7 voor savoiekool en aardappelen. 9 voor boerekool en aardappelen. 11 voor roode kool en aardappelen.
10.—	id.	7.50	id.	
20.—	id.	9.—	Fl.	
20.—	id.	18.—	KG.	Het blik is gemerkt met 2 zwarte strepen.

PERPUSTAKAAN NASIONAL REPUBLIK INDONESIA

	Benaming der artikelen.	Wijze van verpakking.
	Zout	Kisten
Noodrations	Bruine boonen	Pakken van 20 blikjes
	Getoek	Idem.
	Rijst poenar	Idem.
	Soep	Idem.
	Aardappelen met uien enz.	Idem.
	Aardappelen met kool enz.	Idem.

N. B. Twee halve éénmansvrachten door één koelie aan
Twee éénmans of vier halve éénmansvrachten zoo
Kisten, pakken en zakken zijn omwonden met rottan
hardbrood, eveneens van stroppen voorzien, ter
raamte zijn verpakt.
Een éénmansvracht wordt gerekend te bedragen ±

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Bruto gewicht per colli.		Netto inhoud per colli.		Toelichtingen.
±20.—	KG.	±17.—	KG.	In briketten.
9.5	id.	20	blikjes	In gedecoreerd blik, voorzien van vaste etiquetten in rood met zwart druk.
9.5	id.	20	id.	
9.—	id.	20	id.	
8.—	id.	20	id.	
11.50	id.	20	id.	Rood gevernist.
11.50	id.	20	id.	Blauw gevernist.

een korte pikolan te dragen.
noodig door twee koelies aan één lange pikolan te dragen.
en van stroppen voorzien, terwijl de blikken petroleum en
voorkoming van beschadiging, bovendien in een houten ge-

20 K.G.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

PERPUSTAKAAN NASIONAL

BIJLAGE LETTER G.

Bon vivres benoodigd voor den 190

Sterkte: { Europ. Afrik. en Amb.
Inlanders.
Dwangarbeiders.
Paarden en Muildieren.
Pikolpaarden.

Benaming der artikelen.	Maat, gewicht of eenheid.	Hoeveelheid.	
Azijn.....	L.		
Boter.....	K.Gr.		
Brandhout.....	M³.		
Brasketan.....	K.Gr.		
Brood { hard.....	„		
Brood { versch.....	„		
Bruine boonen.....	„		
Dendeng.....	„		
Erwten.....	„		
Gaba.....	„		
Geconserveerd vleesch....	„		
Gehakt.....	„		
Jenever.....	L.		
Kaas.....	K.Gr.		
Kerriepoeder.....	„		
Klapperolie, versche.....	L.		
Koffie, gemalen.....	K.Gr.		
Peper.....	„		
Petroleum.....	L.		
Rundvleesch, versch.....	K.Gr.		
Rijst.....	„		

De wijzigingen in den bon ook in de souche aanbrengen en waarmerken.

PERPUSTAKAAN NASIONAL REPUBLIK INDONESIA

De wijzigingen in den bon ook in de souche aanbrengen en waarmerken

Bon vivres benoodigd voor den.....190

Sterkte: { Europ. Afrik. en Amb.
Inlanders.
Dwangarbeiders.
Paarden en Muildieren.
Pikolpaarden.

Benaming der artikelen.	Maat, gewicht of eenheid.	Hoeveelheid.	
Azijn.....	L.		
Boter.....	K.Gr.		
Brandhout.....	M³.		
Brasketan.....	K.Gr.		
Brood { hard.....	„		
Brood { versch.....	„		
Bruine boonen.....	„		
Dendeng.....	„		
Erwten.....	„		
Gaba.....	„		
Geconserveerd vleesch...	„		
Gehakt.....	„		
Jenever.....	L.		
Kaas.....	K.Gr.		
Kerriepoeder.....	„		
Klapperolie, versche.....	L.		
Koffie, gemalen.....	K.Gr.		
Peper.....	„		
Petroleum.....	L.		
Rundvleesch, versch.....	K.Gr.		
Rijst.....	„		

PERPUSTAKAAN NASIONAL

Benaming der artikelen.	Maat, gewicht of eenheid.	Hoeveelheid.	
Sambal, geconserveerde...	K.Gr.		
Snertgroenten	„		
Soepgroenten	„		
Spek, gerookt.....	„		
Suiker, javaansche.....	„		
Thee.....	„		
Uien.....	„		
Varkensvleesch, versch...	„		
Visch, gedroogde.....	„		
Volksspijs	„		
Wijn.....	Fl.		
Zeep.....	K.Gr.		
Zout.....	„		
NOODRATIONS.			
Aardappelen met uien of kool.....	Blikjes.		
Boonen.....	„		
Soep.....	„		
Getoek.....	„		
Rijst poenar.....	„		

Opgemaakt voor Origineel.

De commandant,

De wijzigingen in den bon ook in de souche aanbrengen en waarmerken.

De wijzigingen in den bon ook in de souche aanbrengen en waarmerken.

Benaming der artikelen.	Maat, gewicht of eenheid.	Hooveelheid.	
Sambal, geconserveerde..	K.Gr.		
Snertgroenten.....	„		
Soepgroenten	„		
Spek, gerookt.....	„		
Suiker, javaansche.....	„		
Thee...	„		
Uien.....	„		
Varkensvleesch, versch..	„		
Visch, gedroogde.....	„		
Volksspijs.....	„		
Wijn.....	Fl.		
Zeep.....	K.Gr.		
Zout..... ..	„		
NOODRATIONS.			
Aardappelen met uien of kool.....	Blikjes.		
Boonen.....	„		
Soep.....	„		
Getoek.....	„		
Rijst poenar.....	„		

Opgemaakt voor Legger.

De commandant,

PERPUSTAKAAN NASIONAL REPUBLIK INDONESIA

BIJLAGE LETTER H.

Administratie van

Bon voor door opgemelde administratie benoodigd voor den 190 .

Benaming der artikelen.	Maat, gewicht of eenheid.	Compagnieën.							Totaal.
Azijn	L.								
Boter	KG.								
Brandhout	M³.								
Brasketan	KG.								
Brood { hard	„								
Brood { versch	„								
Bruine boonen	„								
Dendeng	„								
Erwten	„								
Gaba	„								
Gecons. rundvleesch	„								
Gehakt	„								
Jenever	L.								
Kaas	KG.								
Kerriepoeder	„								
Klapperolie, versche	L.								
Koffie	KG.								
Peper	„								
Petroleum	L.								

PERPUSTAKAAN NASIONAL

Benaming der artikelen.	Maat, gewicht of eenheid.	Compagnieën.							Totaal.
Rundvleesch, versch...	KG.								
Rijst.....	„								
Sambal geconserv.....	„								
Snertgroenten.....	„								
Soepgroenten.....	„								
Spek, gerookt.....	„								
Suiker, javaansche.....	„								
Thee.....	„								
Uien.....	„								
Varkensvl., versch.....	„								
Visch, gedroogde.....	„								
Volksspijs.....	„								
Wijn.....	Fl.								
Zeep.	KG.								
Zout.....	„								
NOODRATIONS.									
Aardappelen met uien of kool.....	Blikjes.								
Boonen.....	„								
Soep.....	„								
Getoek.....	„								
Rijst poenar.....	„								

, den 190 .

De Kwartiermeester,

PERPUSTAKAAN NASIONAL

BIJLAGE LETTER H.

BEREKENING van het bruto gewicht van een ration vivres volgens de voedingswijzen A. B. C. en D.

Artikelen.	Eenheid.	100 man per week. Europeanen, enz. Competeert.	Europeanen, enz. Bruto gewicht KG.	Inlandsche militairen. Competeert.	Inlandsche militairen. Bruto gewicht KG.	Dwangarbeiders. Competeert.	Dwangarbeiders. Bruto gewicht KG.	Toelichtingen.
Bij iedere voedingswijze benoodigd:								Het ration brandhout wordt buiten rekening gelaten.
Azijn	L.							
Boter	KG.							
Brasketan	"							
Brood	"							
Jenever	L.							
Kerriepoeder	KG.							
Klapperolie	L.							
Koffie, gemalen	KG.							
Peper	"							
Petroleum	L.							
Rijst	KG.							
Sambal gec.	"							
Soepgroenten	"							
Thee	"							
Uien	"							
Zeep	"							
Zout	"							
Totaal (*a*)								Aan uitrukkende colonnes worden niet altijd de juiste hoeveelheden medegegeven, daar rekening moet worden gehouden met de verpakking, waarin de vivres in het magazijn zijn opgelegd.
Bovendien bij: Voedingswijze *A*.								
Dendeng	KG.							
Kaas	"							
Rundvleesch gec.	"							
Rijst	"							
Visch gedr.	"							
Volksspijs	"							
Gehakt	"							
Totaal								
Komt bij totaal (*a*)								
Totaal voor 100 man per week. Gemiddeld per hoofd en per dag. Voedingswijze *B*.								
Gehakt	KG.							
Rundvleesch gec.	"							
Rijst	"							
Totaal								
Komt bij totaal (*a*)								
Totaal voor 100 man per week. Gemiddeld per hoofd en per dag. Voedingswijze *C*.								
Erwten	KG.							
Kaas	"							
Rundvleesch gec.	"							
Rijst	"							
Snertgroenten	"							
Spek gerookt	"							
Suiker Jav.	"							
Visch gedroogde	"							
Totaal								
Komt bij totaal (*a*)								
Totaal voor 100 man per week. Gemiddeld per hoofd en per dag. Voedingswijze *D*.								
Bruine boonen	KG.							
Dendeng	"							
Rundvleesch gec.	"							
Rijst	"							
Spek gerookt	"							
Suiker Jav.	"							
Totaal								
Komt bij totaal (*a*)								
Totaal voor 100 man per week. Gemiddeld per hoofd en per dag.								

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

1ste Wijzigingsblad op de »Handleiding voor de Uitrusting van expeditiën en voor den Verplegingsdienst te Velde"

1e. De 1ste alinea van § 48 wordt gelezen:

Als regel geldt dat door den man te velde zelf zal worden gekookt; de compagniën, enz: leveren bij het te velde trekken, vóór het vertrek uit het garnizoen, hunne kookgereedschappen in, maar behouden de stormlantaarns, keukenmessen en bijlen naar den maatstaf in § 49 aangegeven en ontvangen voor elke groep infanterie of per 20 militairen dan wel dwangarbeiders twee petroleumblikken voor de bereiding van koffie en thee, zoomede een blikken maat voor het afmeten van rijst.

Bovendien heeft tevens, zoo noodig, aan elk militair op soldij, beneden den rang van adjudant-onderofficier, verstrekking van gereedschap voor het bereiden der spijzen plaats.

Door de zorg der intendance wordt bij de uitrusting van expeditiën op medevoering van zooveel kookgereedschap gerekend, dat uit dien voorraad verstrekking kan plaats hebben aan eventueel op last van den bevelhebber op te richten menages en aan keukens voor ziekeninrichtingen, zoomede tot verwisseling van onbruikbaar geworden of verloren gegane voorwerpen.

2e. De 1e alinea van § 49 wordt gelezen:

Aan compagniën en detachementen te velde, aangewezen om menage te voeren, zullen kook- en keukengereedschappen enz. worden verstrekt naar zoodanigen maatstaf dat zij de beschikking hebben over.

3e. De 1e alinea van § 50 komt te vervallen.

4e. In de 2e alinea van § 50 komen de woorden »naar omstandigheden" en »dan wel vooraf verstrekt" te vervallen.

5e. § 51 wordt aangevuld met het volgende:

Voorts nog op:

1 wateremmer
1 keukenmes
2 petroleumblikken
1 braadpan kleine
2 pannen geëmailleerd, waarvan één voor het koken van rijst en één voor het bereiden van sajoer (elk voor ± 12 man).

Wanneer verbandgroepen zonder den staf der geneeskundige sectie optreden worden aan een of meer groepen eveneens laatstgenoemde artikelen verstrekt.

6°. In de 2e alinea van § 58 wordt »§ 3" gelezen »§ 2".

Voorts wordt § 58 aangevuld met de volgende alinea:

Bovendien heeft tevens, indien noodig, voor het vertrek uit het garnizoen verstrekking van gereedschap voor het bereiden der spijzen plaats.

7°. De 2e alinea van § 122 komt te vervallen.

8°. In de 1e alinea van § 127 wordt na het woord »zoomede" opgenomen »c. q."

9°. In de 2e alinea van § 147 wordt het woord »verstrekt" vervangen door »gereed gemaakt".

10° § 150 wordt gelezen:

Het toezicht op de uitdeelingen aan den troep en op het gereedmaken van de spijzen behoort onder alle omstandigheden tot de taak van de troepenofficieren.

11° § 170 komt te vervallen.

12° In den aanhef van § 173 worden de woorden »en voor het kookgereedschap voor deze dragers" vervangen door: »en voor het keukengereedschap voor deze dragers", terwijl in de formule de deeler wordt gelezen: »v — (nj + 0,15)".

Voorts wordt in punt *g* het woord »kookgereedschap" vervangen door »keukengereedschap".

13° In de 1e alinea van § 174 wordt het getal »0,5" vervangen door »0,15" en in de 2e alinea het woord »kookgereedschap" door »keukengereedschap".

14° In bijlage Letter B. wordt de rubriek »Rundvleesch versch of gec. in blik KG" gelezen: »Rundvleesch versch KG. (*d*)" terwijl een nieuwe noot (*d*) wordt toegevoegd luidende:

(*d*) Kan vervangen worden door $^{4}/_{5}$ van de bij conserveering van 1 KG. versch vleesch verkregen gewichtshoeveelheid.

Voorts wordt noot (*c*) gelezen als volgt:

(*c*) Kan vervangen worden door $^{5}/_{4}$ der hoeveelheid in versch rundvleesch of $^{4}/_{3}$ der hoeveelheid in versch varkensvleesch.

15°. In bijlage Letter C. worden in de tabel »Voedingswijze voor Inlandsche militairen" de rubrieken »Dendeng KG." en »Visch gedroogde KG." gebracht onder het hoofd »Voor 's Landsrekening te verstrekken".

Vervolgens worden in de 9e rubriek de woorden »Rundvleesch versch KG" gelezen »Rundvleesch versch KG. (*d*)" terwijl een nieuwe noot (*d*) wordt toegevoegd, luidende:

(*d*) Kan vervangen worden door $^{4}/_{5}$ van de bij conserveering van 1 KG. versch vleesch verkregen gewichtshoeveelheid.

Vervolgens worden in de ondervolgende rubrieken de daarin geplaatste getallen gelezen als volgt:

In de rubriek »gebraden gehakt KG" inplaats van 0,12, 0,06 en 0,42 respectievelijk 0,10 0,04 en 0,32;

In de rubriek »Rundvleesch versch KG" inplaats van 0.155, 0.26, 0.155, 0.155 en 1.40 respectievelijk 0.15, 0.25 0.15 0.15 en 1.35;

In de rubriek »Dendeng KG." inplaats van 0.04, 0.15 en 0.17 respectievelijk 0.04, 0.10 en 0.14;

In de rubriek »Visch gedroogde KG." inplaats van 0.05, 0.18 en 0.23 respectievelijk 0.04, 0.15 en 0.19.

Ten slotte wordt noot (*c*) gelezen als volgt:

(*c*) Kan vervangen worden door 5/3 der hoeveelheid in versch rundvleesch.

16e. In bijlage Letter C worden in de tabel »Voedingswijze voor dwangarbeiders" de rubrieken »Dendeng KG." en »Visch gedroogde KG." gebracht onder het hoofd »Voor 's landsrekening te verstrekken."

Vervolgens wordt onder het hoofd »Voor 's Landsrekening te verstrekken" een nieuwe rubriek ingelascht, luidende: »Brandhout M³" terwijl in die rubriek worden opgenomen de woorden »dagelijks 0.0025", en achter de woorden »totaal per week" in bedoelde rubriek het getal 0.0175 behoort te worden geplaatst.

Voorts worden in de nu bestaande 8e rubriek de woorden »Rundvleesch versch KG." gelezen: »Rundvleesch versch KG. (*d*)" terwijl een nieuwe noot (*d*) wordt toegevoegd, luidende:

(*d*) Kan vervangen worden door 4/5 van de bij conserveering van 1 KG. versch vleesch verkregen gewichtshoeveelheid.

Vervolgens worden in de ondervolgende rubrieken de daarin geplaatste getallen gelezen als volgt:

In de rubriek »gebraden gehakt KG." inplaats van 0.12, 0.06 en 0.42 respectievelijk 0.10, 0.04 en 0.32;

In de rubriek »Dendeng KG." inplaats van 0.04, 0.15 en 0.17 respectievelijk 0.04, 0.10 en 0.14;

In de rubriek »Visch gedroogde KG." inplaats van 0.05, 0.18 en 0.23 respectievelijk 0.04, 0.15 en 0.19.

Ten slotte wordt noot (*c*) gelezen als volgt:

(*c*) Kan vervangen worden door 5/3 der hoeveelheid in versch rundvleesch.

17. In bijlage Letter E wordt op blz. 158 onder het hoofd »Dagelijks benoodigd" opgenomen het woord »Brandhout" terwijl daarachter in de volgende rubriek het woord »M³" wordt geplaatst.

PERPUSTAKAAN NASIONAL

De Kwartiermeester,

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

BIBLIOTECA NACIONAL

